

Malachovské noviny

Občasník Občianskeho združenia Malachovská dolina

Číslo 2 – august 2010, IV. ročník

Slovo starostu

Milí a drahí dedinčania, Malachovčania,

dovoľte mi niekoľko úvah ohľadom rozvoja našej obce za posledné štyri roky.

Vstupoval som do volieb s tým, že túto obec zmením tak, že nám už nik nepovie, že sme zaostalí, uzavretí, neprístupní Malachovci, ale že naopak budeme hrdí, že je o našu obec záujem, že sa tu dobre býva a spoločensky žije, že je tu príkladný komunitný život. Pokiaľ nebudem mať podporu pri jej rozvoji, patričnú dôveru a toleranciu od jej obyvateľov a všestrannú pomoc, tak je asi zbytočné niečo chcieť zmeniť. Som človek, ktorého drobnosti tešia, ale neuspokojujú.

Preto považujem za dôležité, že toto obdobie, ktoré bude chvíľu končiť – v roku 2013 – a v ktorom sa ešte dajú získať peniaze z eurofondov na rôzne infraštruktúrne projekty, využijeme naplno na vybudovanie modernej, krásnej a zaujímavej obce. Aj keď je v obci iste veľa nedostatkov, s ktorými by OÚ mal a mohol niečo urobiť, v tejto chvíli je pre mňa najdôležitejšie, že Malachov bude mať nové cesty, nový zberný dvor, novú kanalizáciu, nové ihrisko a komunitné centrum, protipovodňovú reguláciu potoka v intraviláne a extraviláne obce, nové úsporné osvetlenie obce, zrenovovanú školu a materskú školu. Som hrdý na to, že otvárame novú triedu MŠ, zakladáme žiacky futbalový oddiel, že nám v obci pracujú rôzne zložky (dôchodcovia, dolina, záhradkári, divadelníci, športovci, červený kríž, folkloristi, ...), že pracovníci obce a obecné zastupiteľstvo robia všetko pre to, aby sa ekonomická kríza čo najmenej dotkla chodu obce a bola čo najmenej citelná, aj keď je to veľmi ťažké.

(pokračovanie na 2. strane)

Zmeny v ZŠ s MŠ a v telovýchovnej jednote

Obecné zastupiteľstvo v Malachove schválilo na svojom aprílovom zasadnutí zvýšenie rozpočtu pre MŠ v celkovej výške 7150 Eur do konca roka 2010, čím umožnilo, aby sa v MŠ mohla od septembra otvoriť nová trieda pre 2- až 3-ročné deti, ktorú budú viesť dve nové učiteľky. Reagovalo tak na dlhodobější trend rastu počtu detí v Malachove, čo je pre obec určite dobrá perspektíva. Ďalšie dve nové tváre – nová pani riaditeľka ZŠ s MŠ a učiteľka v MŠ – budú pokračovať v diele svojich predchodkyň, ktoré odišli do dôchodku.

O dianí v našej škole informujeme viac na 2. strane.

Podobne aj v TJ Slovan Malachov došlo k personálnym a organizačným zmenám. Dňa 4. augusta 2010 odhlasovalo Valné zhromaždenie delegátov TJ zloženie nového výboru aj revíziej komisie a ďalšie zmeny, ako napríklad začlenenie stolnotenisevého oddielu do TJ. Nové vedenie sľubuje oživenie športových aktivít v Malachove aj prostredníctvom zaktívovania turistického a lyžiarskeho oddielu. **Viac o športe na 13. strane.**

*Pekná nová zastávka
by potrebovala ešte dlažbu.*

Práca aj zábava pod hlavičkou OZ Malachovská dolina

V mesiacoch máj – august 2010 zorganizovalo Občianske združenie Malachovská dolina znovu niekoľko aktivít a podujatí, ktoré spríjemnili náš život v Malachove. Po niektorých nám zostali pekné zážitky a spomienky, ktoré sprostredkujeme ďalej v tomto čísle MN. Boli to: turistická akcia 9. mája, MDD a výlet do Dobrej Nivy a Očovej.

Jedna z nich však priniesla ovocie v podobe novej štýlovej zastávky Mazúch, ktorú sa podarilo vybudovať za pomoci členov OZ, dobrovoľníkov z radov občanov, a za finančnej pomoci Nadácie SPP. Peniaze na tento projekt získali Pavol Mazúch v spolupráci s Janou Krnáčovou za OZ Malachovská dolina. Práce boli realizované podľa plánu. Celý projekt začínať Vladimír Druga, ktorý vypracoval grafický návrh zastávky. Tento sa na základe pripomienok občanov na spoločnom stretnutí 17. 3. 2010 čiastočne upravil. Dovoľte mi poďakovať všetkým, ktorí priložili ruku k dielu, či už pri budovaní základov, alebo neskôr pri maľovaní drevenej konštrukcie, či šindľov: rodine Pavla Mazúcha, rod. Omastovej, Krnáčovej, Vladovi Drugovi, susedom – Miroslavovi Briedovi, Danovi Dobrotovi, Vladovi Kubišovi, pánom Ondrášekovi a Janičekovi, brigádnickám – Márii Dobrotovej, Darine Dobrotovej, Lucii Kapustovej. Mladšiu generáciu v brigádach zastupovali Andrej Hudec, Ján Haring ml. a Tomáš Strelec. Veľké poďakovanie patrí aj Ondrejovi Dobrotovi a Igorovi Bedríkovi, ktorí mali (už tradične) na starosti všetky tesárske práce. Ďakujeme tiež pánovi Milanovi Žabkovi staršiemu, ktorý nielen tu, ale aj na zastávke Strelec robil klampiarske práce bezodplatne.

Čo dodať na záver? Finančné prostriedky sme vyčerpali, zastávka je pekná, ale mohla by byť ešte krajšia ... Veľmi by sa tam hodila dlažba, ale to je otázka získania ďalších financií, či nájdenia dobrého sponzora. Každá pomoc v tomto smere je vítaná!

J. Krnáčová, OZ Malachovská dolina

Škola volá

Novou riaditeľkou ZŠ s MŠ v Malachove sa stala **Mgr. Katarína Cholvádová**. V škôlke pribudli **Mgr. Janka Kašperová**, bývalá p. učiteľka 3. a 4. ročníka, a k malým deťom **Bc. Janka Majeriková**. Stále sa konajú pohovory na miesto ďalšej učiteľky k malým deťom ako aj novej učiteľky do ZŠ.

Od septembra nastupujú do MŠ nové deti:

1. Kapusta Martinko	6. Kršáčková Hanka
2. Ličková Tereza	7. Necpal Filipko
3. Kubišová Dorotka	8. Kupcová Karolínka
4. Steinsdorferová Tamarka	9. Bartelt Adrián Ivan
5. Ursíny Denis	10. Michalčík Brunko

Od októbra:

11. Horník Lukáško

Od januára:

12. Blaško Miško	14. Krnáč Riško
13. Kukučková Natálka	15. Hoda Max

Rodičom pripomínáme, že deti budú v škôlke potrebovať:

Papučky, alebo inú pevnú obuv, pyžamko, obliečky na perinky – veľkosť ako do detskej postielky, uterák, hrebeň (dievčatá) a náhradné oblečenie do skrinky.

Zo 4. ročníka na 2. stupeň ZŠ do mesta odišli:

Lubka Rusnáková, Julko Oravec, Betka Omastová, Marek Kapusta a Andrej Leskovjanský.

Prajeme im veľa úspechov, dobrých nových spolužiakov aj učiteľov.

Do 1. ročníka v Malachove nastupujú:

Martinko Klačan, Karolínka Kukučková a Dominik Mojžiš

Do 1. ročníka v meste nastupujú:

Sárka Čiefová a Kristínka Antalová

Budúcim prvákom budeme držať palce, aby školská taška bola ľahká a žiacka knižka naplnená len jednotkami a pochvalami.

V súvislosti s rozšírením MŠ bolo potrebné pripraviť novú triedu a spálňu pre 2-3-ročné deti a urobiť ďalšie stavebné úpravy. Pri týchto prácach a vypratávaní podkrovia v budove školy aj ostatných priestorov boli vyzvaní na pomoc aj rodičia a priatelia školy, pretože sami by sme to zvládli len ťažko. Viacerí túto výzvu prijali a zúčastnili sa na brigádach v dňoch 3.-6. 8. 2010 a tiež pri kosení záhrady 13. 8. 2010.

Popri zamestnancoch školy: E. Necpalovej, Z. Klačanovej, J. Dobrotu st. a M. Slávikovej sa každodennej brigády zúčastňovala aj D. Kukučková.

Svojou pomocou ďalej prispeli: Daniel Kukučka, Maroš Horník, Zuzana Púpavová, Anna Klačanová, Zdeno Krnáč, Janko Haring ml., Ivka Dobrotová ml., Zdeno Necpal, Radoslav Pšenák (malovanie priestorov MŠ), Marta Holecová, Adamko Mikšík, Dávid Mikšík, Janko Haring, Miroslava Dutková, Ján Dobrota ml. (kosenie).

Na brigáde pri kosení záhrady dňa 13. 8. 2010 sa zúčastnili: Miroslava Dutková, Jozef Dutka, Maroš Horník, Zuzana Púpavová, Alenka Klačanová (žijúca v Anglicku, na návšteve u rodičov), Mirka Galková, Miloš Galko, Ján Dobrota st., Anna Dobrotová a Ján Dobrota ml.

Všetkým, ktorí pomohli patrí úprimná vďaka. Veríme, že sa pri podobných príležitostiach postupne stretneme so všetkými rodičmi našich detí.

M. Sláviková, L. Kubišová

Slovo starostu

(dokončenie z 1. strany)

Chápem, že pokiaľ človek nevidí, čo vlastne robíme, bude mu záležať len na tom, či sú cestné žlaby vychýlené, alebo že ich kladú pomaly. Môžem povedať, že sme pripravili stamiliónové projekty, ktoré sa budú v obci realizovať, a to nie sami od seba, ale vďaka usilovnej práci starostu, zastupiteľstva a aktívnych zložiek občanov. Spracovanie jedného projektu trvá niekoľko mesiacov, a to nemôžu viesť tí, ktorí aj keď mohli, tak ani jeden nevypracovali a dnes sme už mohli byť úplne niekde inde a riešiť základné potreby dediny.

Čo však nechápem je viditeľná snaha ísť proti všetkému, čo starosta a obecné zastupiteľstvo schvália, šírenie nezmyslov a klamstiev, ako napríklad, že zberný dvor bude pohroma pre Malachov. Viete, nie je čas ani doba na žabomyšie vojny a nevraživosť: Je čas priložiť ruku k dielu a spoločne sa snažiť vybudovať obec k obrazu svojmu, pre nás, ktorí tu žijeme, a samozrejme pre ďalšie generácie.

Na niekoho je to možno príliš vysoké tempo rozvoja obce v krátkom časovom období, ale dnešná doba je taká a kto ju premárni, pôjde do zabudnutia. Poľovníci sú príkladom toho, ako len spoločné úsilie môže priniesť ovocie. Gratulujem im k tomu, že dnes môžu po niekoľkých rokoch opäť poľovať a hospodáriť v našich lesoch.

Prepáčte, že nám unikajú niektoré drobnosti. Skrátka, na to už neostáva síl, ale kto v tomto období zaváha (do roku 2013), ten už bude niektorým obciam len závidieť, lebo taká doba sa už s istotou nikdy nevráti.

Len silná obec s dostatočným počtom obyvateľov môže ostať samostatná, byť ekonomicky sebestačná a prosperujúca. Verím, že to je cieľom nás všetkých.

Ondrej Slivka, starosta

Vyhláška Správy katastra

Starosta obce upozorňuje na významnú Verejnú vyhlášku, ktorú v týchto dňoch vydala Správa katastra B. Bystrica. Táto vyhláška je oznámenie o začatí konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim v katastrálnom území MALACHOV.

Význam registra a výňatok z vyhlášky je v prílohe týchto novín.

Prosím, venujte tejto problematike veľkú pozornosť!!!

Ihrisko pri ZŠ s MŠ

Mohli ste si všimnúť snahu niekoľkých rodičov, aby v školskej záhrade vzniklo ihrisko pre deti s preliezačkami a ďalšími možnosťami pre hranie sa vonku. Na základe projektu podaného cez OZ Malachovská dolina vyčlenilo BBSK na tento účel 500 Eur, a prostredníctvom venovania 2% z dane tiež prostredníctvom OZ Malachovská dolina sa na tento účel vyzbieralo ďalších 500 Eur. Keďže pre účely ZŠ s MŠ je dôležité, aby boli všetky takéto objekty certifikované a vyhovovali normám o bezpečnosti detí, na nákup potrebného zariadenia by boli potrebné ďalšie prostriedky, prípadne sa toto ihrisko bude budovať postupne, a budeme sa snažiť o získanie ďalších prostriedkov cez podané projekty a OÚ. Prosíme každého, kto by mohol v tejto veci pomôcť, aby kontaktoval Zuzanu Ličkovú, tel.: 0905 304 842.

Ďakujeme!

Spýtali sme sa za vás na OÚ

Viacerí občania sa sťažujú na pohyb psov po Malachove. Napríklad považujú za nevhodné, aby ľudia chodili psy venčiť na cintorín. Podľa VZN č. 43 z roku 2003 je síce vstup so psom do cintorína a na iné miesta v obci zakázaný, ale v tom istom nariadení sa píše, že „*Miesta, kde je vstup so psom zakázaný, sú viditeľne označené tabuľami s označením zákaz vstupu so psom*“. Podobne je to aj s voľným pohybom psa – nikde nie sú tabule, ktoré by označovali, že na verejných priestranstvách v obci je voľný pohyb psa zakázaný, t.j. môže tam byť len vodený na vôdzke a s nasadeným náhubkom.

Čo v prípade porušenia jednotlivých ustanovení tohto nariadenia? Aké sú postihy?

Pre úplnosť uvádzam aj konkrétne znenia vybraté z VZN:

§ 3 Vodenie psa

Psa možno vodiť na verejné priestranstvo a na miesta, na ktorých je voľný pohyb psa zakázaný, len na vôdzke a s nasadeným náhubkom.

§ 4 Voľný pohyb psa

1. Voľný pohyb psa je zakázaný na verejných priestranstvách nachádzajúcich sa v intraviláne obce.

2. Miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný, sú viditeľne označené tabuľami zákaz voľného pohybu psa.

§ 5 Vstup so psom

1. Vstup so psom je zakázaný:

a) do budovy základnej školy, materskej školy, zariadenia školského stravovania, do budovy v ktorej sídlia orgány obce, kultúrneho domu, obchodných, pohostinských a reštauračných jednotiek, športových zariadení,

b) do areálu základnej školy, materskej školy, zariadenia školského stravovania, kostola, cintorína, športových zariadení.

2. Miesta, kde je vstup so psom zakázaný, sú viditeľne označené tabuľami s označením zákaz vstupu so psom.

§ 6 Znečisťovanie verejných priestranstiev

Ak pes znečistí verejné priestranstvo výkalmi, je povinný ten, kto vedie psa, výkaly bezprostredne odstrániť.

Časť VZN č. 43/2003 o pohybe psov po obci

O pohybe psa v obci platí to, čo je uvedené vo VZN č. 43/2003 a obec v najbližšej dobe umiestni tabule Zákaz voľného pohybu psa na začiatok a koniec obce, teda na označenie intravilánu obce, a Zákaz vodenia psov do verejných obecných priestorov, ako sú cintoríny, školská záhrada, KD. Za porušenie Nariadenia môže obec uložiť pokutu do 100 Eur.

Kto kontroluje postup a kvalitu prác na miestnych komunikáciách. Na koho sa treba obrátiť, ak sa občanom zdá, že práce

nie sú vykonávané kvalitne a nesplnia svoj účel?

Kontrolu vykonanej práce uskutočňujeme na kontrolnom dni zvolávanom podľa potreby, podnety a postrehy možno podávať telefonicky, alebo osobne u starostu obce a stavebného dozoru (Ing. Očenáš).

V máji rozhodlo Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí o zvýšení rozpočtu v kapitole Šport a kultúra o 1000 Eur. Na čo konkrétne sú určené tieto prostriedky?

Na sprevádzkovanie multifunkčného ihriska, na zakúpenie materiálu, aby sa dokončila rozostavaná investícia, na ktorej občania odpracovali dobrovoľne vyše 1000 hodín (predpokladám, že v areáli futbalového ihriska v Malachove).

V obci sa hovorí, že v blízkosti ZŠ s MŠ budú nové stavebné pozemky, uvažovalo sa aj o zámene časti školskej záhrady. Aká je skutočnosť?

V bezprostrednej blízkosti ZŠ a MŠ nie sú žiadne stavebné pozemky, záhrada je kompletne vo vlastníctve obce a bude využitá len pre potreby ZŠ a MŠ. Zámenou práve došlo ku sceleniu záhrady. Konkrétnosti zámeny sú v uznesení OZ.

Individuálna bytová výstavba pokračuje Na záhumní (nad p. Klimentom a Štefančíkom), a podľa požiadaviek majiteľov pozemkov na ľavej i pravej strane, a je podmienená vyčlenením pozemku na vedenie miestnej komunikácie, bez ktorej by žiadna výstavba nemohla prebiehať.

Duchovné okienko

V rámci MN by sme chceli obsiahnuť široké spektrum spoločenských aktivít, ktoré prebiehajú v Malachove, alebo sa ich Malachovčania zúčastňujú. Medzi takéto patria aj podujatia organizované cirkvami, či náboženskými spoločnosťami, ktoré sú otvorené pre každého. Dúfame, že okrem informovania o svojich aktivitách nám v budúcnosti sprostredkujú aj námety na zamyslenia nad každodenným životom, inšpirované Božím slovom. V tomto čísle informujeme o aktivitách mládeže v rámci **Evanjelického a. v. zboru Radvaň**.

(Ik)

Stretnutia mládeže sa uskutočňujú pravidelne každý piatok, buď v zborovej miestnosti Ev. zboru Radvaň, alebo v zborovom dome v Malachove. Na každý týždeň sa to mení podľa počasia a aktivít, či programu.

Základné informácie:

Piatok, zborová miestnosť Radvaň, alebo zborový dom Malachov, od 18:00 h.

Na pravidelných piatkových stretnutiach sa stretáva pestrá zmes mládežníkov nielen z B. Bystrice a jej okolia. Sú to stretnutia všetkých, ktorí sú duchom mladí a túžia po spoločenstve Božích detí v rámci Božej rodiny.

Náplňou mládežníckych stretnutí je oslava živého Boha vo všetkých jeho podobách prostredníctvom chválových piesní, vzájomné svedectvá a zdieľanie sa. Obsah stretnutí si s Božou pomocou vytvárajú mládežníci sami. Brat farár, alebo niektorí z mládežníkov, si pripravujú tému, slovo, verš. Spev chválových piesní sprevádza gitara, či rytmická sekcia. Významné miesto tu majú vzájomné rozhovory o každodennom živote, v ktorom má rozhodujúce miesto Boh.

Piatkové „mládeže“ sa pravidelne konajú v zborovej miestnosti v Radvani, ale nie sú obmedzené len na toto miesto. „Klasická mládež“ bola už aj neklasicky pri ohníku, alebo na Vartovke. V minulosti bývali občasné výjazdové stretnutia mládeže v zborovom dome v Malachove, na čo by sme

radi nadviazali výjazdmi, či návštevami iných skupín mládežníkov podobného zamerania. V súčasnosti bývajú stretnutia veľmi často v Malachove, keďže v ňom minulý rok prebehla rekonštrukcia a môže sa užívať vo väčšom rozsahu.

Počas existencie mládeže v Radvani sa v jej radoch vystriedalo nemalo mladých ľudí. Náš Pán tu požehnal duchovnú rodinu, žehná mnohým priateľstvám a viacerým manželstvám a v nich dietkam. Tie majú možnosť tráviť čas pri hrách v osobitnej miestnosti, do ktorej je zabezpečený zvukový prenos diania zo zborovej miestnosti (Radvaň).

Aj keď osadenstvo mládeže je tvorené zväčša odchovancami besiedky, konfirmačných stretnutí a dorastu, mládež je otvorená pre každého, kto hľadá živého Boha, duchovnú rodinu a spoločenstvo, ľudí, ktorí vedia, komu uverili.

Ak Ťa to oslovilo, neváhaj a príď medzi nás – Boh má pozvanie pre každého.

Bližšie informácie vám v Malachove ochotne poskytne Marek Ďurica, tel.: 0908 962 433.

Prebraté z www.rez.sk, spracoval Marek Ďurica

Separácia odpadu – PLASTY

V predchádzajúcom čísle MN (1/IV) sme písali aj o tom, že v Malachove už máme možnosť separovať batérie a žiarivky (zberné nádoby sa nachádzajú v obchode COOP Jednota), a tiež o možnosti zneškodňovania organického odpadu z domácností a záhrad prostredníctvom kompostovania. Pred obchodom COOP Jednota je tiež kontajner na sklo, kde môžeme nechávať nevratné obaly zo skla od nápojov, sklenené nádoby, tabuľové sklo, sklenené črepy (NIE porcelán, keramiku, autosklo, zrkadlá, TV obrazovky).

Medzičasom sa rozbehol aj zber plastov. **Plasty** sú jedným z najhoršie recyklovateľných materiálov a najviac zatažujú naše životné prostredie, pretože sa na trhu vyskytujú v mnohých podobách. Môžu sa recyklovať len na produkt s nižšou kvalitou – plastová fľaša od malinovsky sa môže len vyčistiť, rozomlieť na malé kúsky a použiť ako vypchávka do kresiel alebo ako izolácia do spacích vakov. Zo zmesi plastového odpadu sa dá recykláciou vyrobiť napríklad odolný plastový plot, protihlukové panely pre dopravnú komunikáciu, clony proti oslneniu, protisnehové zábrany, nosiče dopravných značiek.

Na výrobu 1 tony plastov sa spotrebuje až 2,5 tony ropy. Toto množstvo ropy je možné nahradiť 1,2 tonami zberových plastov. Pri takejto recyklácii dochádza k 97% úspore energie oproti výrobe z ropy.

Nastal čas, kedy môžeme prispieť k ochrane zdravia a čistote životného prostredia. Zodpovedným prístupom k separácii plastových obalov zabránime negatívnym aj estetickým vplyvom na životné prostredie, ktorého súčasťou sme všetci.

„POMÔŽME ZNÍŽIŤ NEGATÍVNE VPLYVY NA NAŠE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, DÔKLADNE SEPARUJME PLASTOVÉ OBALY A VYHÝBAJME SA PLASTOVÝM VÝROBKOM“

Ako pre všetky druhy odpadov, aj tu platí **zásada troch Z**: znížiť (používanie), zužitkovať (ľudovej tvorivosti sa medze nekladú) a zahodiť do triedeného odpadu (z angl. troch R: reduce, reuse, recycle).

V praxi to znamená, že:

- uprednostňujeme vratné obaly,
- nekupujeme a nepoužívame výrobky z PVC,
- kupujeme potraviny v sklenených, alebo kovových obaloch,
- nezohrievame jedlo v plastových nádobách,
- znižujeme objem odhodnených plastových obalov jednoduchým stlačením (zašliapnuť obal),
- používame oblečenie, textílie z prírodných vlákien,

- NESPAĽUJEME plasty – pri spaľovaní pri nízkych teplotách sa uvoľňujú prudko jedovaté chemické zlúčeniny.

POZOR NA PVC!

Prečo a čím je PVC nebezpečnejší ako iné druhy plastov?

PVC – polyvinylchlorid patrí medzi najproblematickejší typ plastu, ktorý obsahuje látky vážne ohrozujúce životné prostredie a zdravie človeka. Využitie PVC na recykláciu je veľmi obmedzené, a preto sa väčšinou dostáva na skládky, alebo do spaľovní odpadov. Najmä v spaľovniach je PVC zdrojom nebezpečných chemických zlúčenín obsahujúcich chlór, z ktorých sú najnebezpečnejšie dioxíny. Vedecká komunita považuje dioxíny za najjedovatejšie chemikálie, ktoré kedy človek vyprodukoval. Je ich asi 210 druhov. Vznikajú ako nepotrebné vedľajšie produkty priemyselných aktivít, u ktorých sa pri spaľovaní používa chlór.

Priemyselné zdroje dioxínov:

- spaľovanie lekárskeho a komunálneho odpadu, kanalizačného a nebezpečného priemyselného odpadu,
- výroba a spaľovanie plastov z PVC,
- bielenie celulózy a papiera chlórmi,
- tavenie a čistenie kovov (najmä pri ich recyklácii, ak sa vyskytuje prímies PVC).

Vplyv dioxínov na zdravie:

- poškodzujú imunitný systém,
- narušujú hormonálny systém,
- poškodzujú vyvíjajúci sa plod v tele matky (teratogenita),
- majú rakovinotvorné účinky (podporujú rast nádorov),
- negatívne vplyvajú na kardiovaskulárny systém,
- podporujú cukrovku,
- poškodzujú nervový systém, môžu prispieť k poruchám správania,
- môžu spôsobiť kožné ochorenia (napr. chlórakné),
- môžu spôsobiť negatívne vývojové a neurologické poruchy novorodencov (ktorých matky boli vystavené vysokým dávkam).

AKO separovať plasty?

Plasty sa triedia na recyklovateľné a ostatné.

Recyklovateľné plasty sa spracúvajú podľa potreby odberateľa, **ostatné** zmesné plasty sa drvia a materiálovo zhodnocujú v stavebníctve.

Materiál	Číselné označenie	Písomné označenie	Príklady
Polyetyléntereftalát	1	PET	Fľaše od nápojov, jedlých olejov, obaly čistiacich prostriedkov, liekov, vitamínov..
Polyetylén vysokej hustoty	2	HDPE	Igelitové tašky (Tesco), obaly na jogurtové mlieko, uzávery PET fliaš
Polyvinylchlorid !!!	3	PVC !!!	Tégliky pre domácu škvarnú masť, obaly na čistiace prostriedky ako je škrob, šampóny, tégliky v rýchlym občerstvení, obaly pre jogurtové nápoje
Polyetylén nízkej hustoty	4	LDPE	Vrecia na odpad, fólie pre poľnohospodárstvo, obaly na časopisy, tzv. mikroténové vrecká a vrecia ...
Polypropylén	5	PP	Obaly na potraviny ako sú rastlinné maslá, čistiace prostriedky, šampóny, hotové omáčky, sladkosti ako sú napolitánky, cestoviny, vrchný obal čajov, ...
Polystyrén	6	PS	Obaly pri zakúpení spotrebičov, tácky a ďalší riad, obaly pre jogurty a nátierky

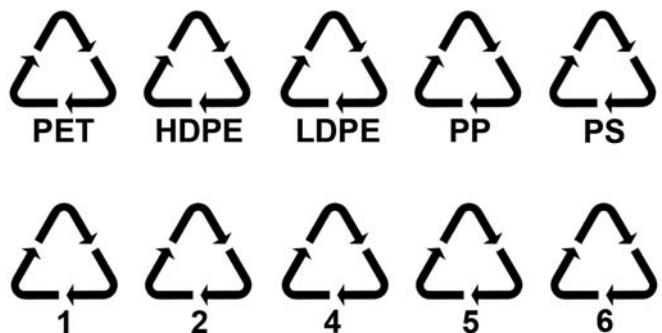
Výrobcovia pre uľahčenie označujú obaly grafickými značkami (obr. 1), ktoré sú doplnené písomnými a číselnými údajmi. Označenie plastového obalu je viditeľné, stačí, ak si obal dôkladne prezriete. Výrobcovia uvádzajú označenia na nálepkách obalov, alebo je označenie vylisované (najčastejšie na dne obalu).

Obr. 1: Grafické označovanie plastových obalov.

V tabuľke na predošlej strane dole sú uvedené písomné aj číselné označenia jednotlivých druhov plastov a výrobky z nich.

Do ŽLTÝCH igelitových vriec alebo nádob teda patria: PET fľaše od nápojov (ich objem je potrebné najskôr znížiť napr. zošliapnutím, stlačením), téglíky (kelímky), vrecká, fólie, polystyrén a ďalšie výrobky a obaly s týmto označením:

Nevhadzujeme tam:

Novodurové rúrky, obaly od nebezpečných látok, ako napr. motorových olejov, chemikálie, farby, znečistené plastové obaly, linoleum, guma, plastové obaly od lepidiel, molitan ani tzv. tetrapakové obaly (krabicové mlieka, džúsy a pod.)

Pred umiestnením obalov do zberných nádob je dôležité, aby plastové obaly boli čisté a zbavené iných materiálov. Obaly z nesladených minerálok nie je potrebné čistiť (vyplachovať). Po sladených minerálkach, džúsoch, čistiaciach prostriedkoch, jogurtoch zostávajú v obaloch pozostatky potravín, ktoré je potrebné odstrániť. Pokiaľ bude každý z nás pri separovaní zodpovedne čistiť použité obaly, uľahčí prácu spracovateľov. Po vyčistení PET obalov je potrebné zmenšiť objem obalu. Predĺžime tým interval zvozu zberných nádob. Pozrime sa ako sa dá zmenšiť objem PET fľaše.

A je to. Pokiaľ sa objem zmenší na jednu štvrtinu, zvoz zberných nádob sa nemusí vykonávať tak často, ako keby sme hádzali obaly nezmenšené.

Podľa vyjadrenia starostu obce patria do našich žltých vriec všetky plasty, o ktorých sme tu písali, pričom je dôležité, aby boli čisté. V deň zberu sa tento odpad odváža na zberný dvor, a do niekoľkých dní sa odváža na ďalšie spracovanie prostredníctvom Zberných surovín.

Zmenšený plastový obal.

Podľa www.separujodpad.sk spracovala Ľuba Kubišová

Napísali o nás

Z Malachova radšej nie

Hoci hory okolo Malachova tiež patria k hubárskym rajom, obec už vlni odporúčila obyvateľom, aby si huby radšej nzbierali v iných chotároch. Dôvodom je nadlimitný obsah ortuti, ktorá sa tu v minulosti ťažila. V niektorých druhoch húb prekročil obsah ortuti limity mnohonásobne. Potvrdil to rozbor, ktorý dala obec vypracovať v spolupráci s odborníkmi. Starosta Ondrej Slivka nám v tom čase povedal, že obec môže v tomto smere iba vydať upozornenie, no zber húb nemôže zakázať. Hoci ortuť akútnu otravu nespôsobí, dlhodobá konzumácia húb z tejto lokality môže spôsobiť problémy tehotným ženám, či starším ľuďom s chronickými ochoreniami.

Zdroj: internetové vydanie Sme Bystrica:

<http://bystrica.sme.sk/c/5500150/huby-zatial-tento-rok-nezbijaju.html#ixzz0wUVg1ys>, 10. 8. 2010, stiahnuté 16. 8. 2010

ZO Slovenského zväzu záhradkárov informuje

Jesenný program ZO v znamení Záhrada jesene.

Dňa **28. augusta** v čase od 7:00 – 10:00 h sa uskutoční **kosenie a hrabanie** v Malých dolinkách. O občerstvenie bude postarané.

Počas **Dní Malachova** sa naša organizácia zúčastní súťaže o najlepší guláš. Tento guláš a občerstvenie bude pre členov zdarma.

V dňoch **15.-18. septembra** sa bude konať **zber jabĺk** v Malých dolinkách a školskej záhrade. Zároveň sa bude všetko šrotovať a lisovať do sudov, aby sme si mohli zabezpečiť občerstvenie na budúce roky.

Výbor želá všetkým záhradkárom bohatú úrodu, s ktorou sa budú môcť prezentovať na výstave **Jablko roka**. Výstava sa uskutoční **koncom septembra alebo začiatkom októbra**. Na súťaži sa budú môcť zúčastniť všetci obyvatelia Malachova. Bude sa súťažiť o najkrajšie jablko, najkrajšiu hrušku a najkrajšiu zeleninu. Každý vystavovateľ si bude môcť vyzdobíť celý stôl, ktorý bude tiež hodnotený.

Radi vás privítame na akciách „**Záhrada jesene**“ a tešíme sa na spoluprácu.

Za výbor ZO Ján Dobrota

Zasielanie obecných informácií e-mailom

OÚ Malachov umožní občanom, aby informácie, ktoré sú vyhlasované prostredníctvom obecného rozhlasu, a netýkajú sa bezprostredného predaja v obci, dostávali záujemcovia prostredníctvom hromadných e-mailov. Ak máte o túto službu záujem, pošlite e-mailovú správu na adresu **ou@malachov.sk** a do predmetu správy napíšte: **ODOBERANIE E-OZNAMOV**. Týmto spôsobom môžu byť zasielané aj informácie o činnosti Obecného zastupiteľstva zverejňované na internetovej stránke obce. Vopred ďakujeme pracovníckam OÚ Malachov, ktoré to budú realizovať a veríme, že po rozbehnutí s tým nebudú mať veľa práce navyše.

Civilná ochrana

Ľudia si uvedomujú riziká, ktoré ohrozujú ich život, zdravie, alebo ich majetok až vtedy, keď sú priamymi účastníkmi havárií, živelných pohrôm, či katastrof. Dôsledky takýchto mimoriadnych udalostí potvrdzujú, že neznalosť vhodného reagovania na vzniknutú situáciu, alebo jej podceňovanie spolu s panikou, znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotných poškodení ľudí. I keď jednotliviec pri mimoriadnej udalosti nemôže zvrátiť beh udalostí, môže vhodnou voľbou správania výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí.

Čo robiť keď zaznie siréna?

(mimo doby preskúšania)

Zavrieť okná a dvere

- ak sa nachádzate v domácnosti – zhromažďte celú rodinu a byť neopúšťajte,
- nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané,
- presvedčte sa, či vo vašej blízkosti nie sú ohrození starí ľudia, chorí, neschopní pohybu – pomôžte im,
- postarajte sa o deti bez dozoru,
- uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia,
- postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá,
- čakajte doma na ďalšie pokyny.

Ukryť sa

- pri pobyte mimo budovu – vyhladajte čo najrýchlejšie úkryt, poprípade vstúpte do najbližšej budovy,
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor – uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkanivami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia,
- ak cestujete autom a počujete varovný signál, je potrebné auto zaparkovať a ukryť sa v najbližšej budove.

Ukrytie neuskutočňujeme, keď zaznie varovný signál **ohrozenie vodou**.

Zapnúť rádio a TV prijímač

- sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riadte sa podľa vysielaných pokynov,
- telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania. Ťažko sa dovoláte a zbytočne tým komplikujete činnosť záchranárov, ktorí telefónnu sieť prednostne potrebujú.

Varovanie obyvateľstva patrí medzi úlohy a opatrenia civilnej ochrany, aby obyvateľstvo v ohrozených priestoroch mohlo včas uskutočniť opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku a aby

sa tým čo najviac znížili následky účinkov mimoriadnych udalostí (živelné pohromy, havárie alebo katastrofy).

Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén.

Varovanie poskytuje:

- informácie pre všetky skupiny obyvateľstva,
- informácie o ohrození.

Ak zaznie varovný signál:

- varuje,
- oznamuje neočakávanú udalosť,
- oznamuje ohrozenie života a majetku obyvateľstva,
- podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje,
- počúvajte následnú hovorenú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou, alebo hlásením obecného (mestského) rozhlasu, alebo mobilného rozhlasu. Slovná informácia vo vysielaní rozhlasových a televíznych staníc, alebo v miestnych informačných prostriedkoch obce obsahuje:
 - a) deň a hodinu vzniku alebo ukončenia ohrozenia,
 - b) údaje o zdroji ohrozenia,
 - c) údaje o druhu ohrozenia,
 - d) údaje o rozsahu ohrozeného obyvateľstva,
 - e) základné pokyny na konanie obyvateľstva.

Varovný signál:

„VŠEOBECNÉ OHROZENIE“

VAROVANIE OBYVATELSTVA PRI OHROZENÍ, ALEBO PRI VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI, AKO AJ PRI MOŽNOSTI ROZŠÍRENIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

2-minútový kolísavý tón sirén

Kolísavým tónom sirén v trvaní 2 minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenia územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a oznam „VZDUŠNÝ POPLACH“.

Varovný signál: „OHROZENIE VODOU“

VAROVANIE OBYVATELSTVA PRI OHROZENÍ NIČIVÝMI ÚČINKAMI VODY

6-minútový stály tón sirén

Signál: „KONIEC OHROZENIA“

KONIEC OHROZENIA ALEBO KONIEC PÔSOBNIA NÁSLEDKOV MIMORIADNEJ UDALOSTI

2-minútový stály tón sirén bez opakovania

Varovné signály VŠEOBECNÉ OHROZENIE, OHROZENIE VODOU a signál KONIEC OHROZENIA sa následne dopĺňajú slovnou informáciou prostredníctvom obecného rozhlasu, v rozhlasovom a televíznom vysielaní prípadne sirénou PAVIAN.

! POZOR !

Vždy v druhý piatok v mesiaci sa o 12:00 h preskúšava prevádzkyschopnosť systémov varovania 2-minútovým stálym tónom sirén. O pravidelnom preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo tohto termínu informujú rozhlas, televízia a tlač!

Varovací signál sa neskúša:

- v nočných hodinách,
- v dňoch pracovného pokoja,
- častejšie, ako raz mesačne,
- spôsobom, pri ktorom by mohla nastať zámena so skutočným varovaním obyvateľstva.

V Malachove prebieha tichá skúška – teda nebude počuteľná.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Ak ste v ohrození života alebo zdravia, ak je ohrozený váš majetok, alebo ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život, zdravie alebo majetok iných občanov, dožadujte sa poskytnutia pomoci na nasledujúcich telefónnych číslach tiesňového volania:

Linka tiesňového volania integrovaného záchranného systému – jednotné číslo pre všetky záchranné zložky

112 – Integrovaný záchranný systém

V prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živelných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí volajte:

150 – Hasičský a záchranný zbor

V prípade ohrozenia života a zdravia volajte:

155 – Zdravotnú záchrannú službu

V prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti alebo jej oznámenia volajte:

158 (159) – Políciu (Mestskú, Obecnú políciu)

Miesta, kde získate informácie o civilnej ochrane:

- na školeniach prípravy obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnú pomoc,
- u zamestnávateľa,
- na obecnom úrade,
- na obvodnom úrade, odbore civilnej ochrany a krízového riadenia,
- na internetovej stránke **www.uco.sk**.

Zdroj: Dokumentácia krízového riadenia obce Malachov, pripravil O. Slivka

Divadlo potrebuje posily

Ak sa zaujímate o naše divadlo, tak je tu pár riadkov, ktoré vám napovedia, ako sa máme, čo nás teší a čo naopak trápi.

Hoci sme vás kvôli technickým problémom minulé Vianoce trochu sklamali, veríme, že sme vás príliš nerozladili a zostali ste nám verní. Dúfame, že už sa nám nikdy nestane, aby sme museli nácvik novej hry v polovičke prerušiť. Nahromadilo sa toľko rôznych problémov (s časom, vyťaženosťou hercov), že to nakoniec nemohlo inak ani dopadnúť.

Ľudia sa radi bavia odpradáva a nechávajú sa baviť dodnes. Keď sa povie ochotník, väčšina ľudí si predstaví bandu nadšencov, ktorí sa radi hrajú, milujú divadlo. A nemýlia sa. Ale je v tom aj kopa času, prispôsobovanie si pracovných aj súkromných povinností, memorovanie textov, stretávanie sa aj vtedy, keď je človek unavený, či chorý, alebo by radšej sedel v teplom kine, na kavičke s priateľmi ... Neraz si aj poprflú, ale potom, keď sa postaví pred publikum a diváci s nadšením reagujú na každé ich slovo, či gesto, smejú sa a tleskajú, každý jeden povie, že to stálo za to a prežívajú jedinečný pocit, ktorý sa nedá ničím iným nahradiť.

A práve na toto všetko, a ešte na všeličo iné, by som chcela nájsť nových záujemcov o divadlo. Je nás málo – povedala by som, že až kriticky málo – a bolo by fajn, keby sa naše rady rozrástli. Radi privítame mladých aj starších, mužov aj ženy. Jediná podmienka je – láska k divadlu.

Starosti nám robí aj zhaňanie kvalitných textov. Nie všetky, ktoré sa mi podaria zohnať, sa dajú využiť aj u nás, a preto by som touto cestou poprosila – ak niekto môže v tomto smere pomôcť, budem rada.

Na záver by som nám všetkým chcela zapriať úspešnú sezónu, zaujímavé a krásne predstavenia, nám divadelníkom – „prísun“ nových kolegov, príjemnú prácu a vám divákovi – príjemnú zábavu.

Ak má niekto chuť akokoľvek pomôcť, alebo sa zapojiť do našich radov, uvádzam na seba kontakty:

e-mail: gajduskovci@gmail.com
mobil: 0908 513 758

Eva Gajdúšková, režisérka súboru divadelný súbor Malá Chova z Malachova

Účastníci pochodu na Košiaroch, zdroj: www.vibrama.sk

Turistov dážď neodradí

OZ MALACHOVSKÁ DOLINA zorganizovalo dňa 9. mája 2010 pri príležitosti 65. výročia víťazstva nad fašizmom turistickú akciu **Pochod osloboditeľov** v lokalite Malachov – Kremnické pohorie. Približne 60 turistov, občanov Malachova, ale aj členov turistického oddielu Vibrama a ďalších účastníkov absolvovalo trasu z Malachova, cez Horné Pršany, Košiare, Hornú Skalu, Tri Kríže, Hostinec, odtiaľ späť na Tri Kríže, k Ortútskemu jazierku, cez Ortúty, k Oddychovému miestu Pod Skalkou do Malachova.

Roman Krnáč, RNDr. Križani s vnukom a Miroslav Brieda.

Počasie bolo premenlivé, turisti cestou zmokli, aj uschli, ale nakoniec všetci šťastne dorazili do cieľa. Na toto už tradičné podujatie prijal pozvanie aj geológ RNDr. Ivan Križani, ktorý turistom zaujímavým spôsobom podal informácie o danej lokalite z hľadiska geologického. V Kultúrnom dome sa potom turisti posilnili gulášom, pivkom, minerálkou či čajom, mohli si kúpiť aj zákusky z dielne našich dôchodkyň a oddýchl si (niektorí aj zatancovali a zaspievali) pri dobrej ľudovej hudbe z horehronskej Val-

Zuzana Ličková a František Ličko varia guláš, vzadu pomáha Mária Dobrotová.

kovne Gypsy Pokošovci so skvelým cimbalistom Marekom Abrahámom zo Zvolena. Treba sa poďakovať organizátorku akcie Jane Krnáčovej, predsedníčke OZ Malachovská dolina, kuchárku: Zuzke Ličkovej a jej svokrovi pánovi Ličkovi st., a aj Márii Dobrotovej, Lydke Boďovej a Lidke Homolovej, ktoré pomáhali pri guláši, ale aj pri obsluhu hostí a uprataní priestorov. Veľká vďaka patrí Kozákovcom, ktorí poskytli priestor pri dome na varenie guláša a Paľkovi Teremovi, ktorý ochotne zapožičal a dovezol kotol s príslušenstvom a drevo na kúrenie – navyše prispel aj dobrými radami a rozpisom surovín.

Ďakujeme všetkým účastníkom turistickej akcie (starším, mladším i štvorňohým), organizátorom, ľudovej hudbe, priateľom z turistického oddielu Vibrama, sponzorovi pánovi Nuterovi a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek podielom zaslúžili o vydarené podujatie.

*Marianna Bárdiová
za výbor OZ Malachovská dolina*

MDD Pod Skalkou

– zabavili sa malí aj veľkí

Tohtoročnú oslavu MDD zorganizoval pre detúrence z Malachova i širšieho okolia dňa 29. 5. 2010 Obecný úrad v spolupráci s Občianskym združením Malachovská dolina na Oddychovom mieste Pod Skalkou.

Slnčné počasie akcii vcelku prialo a tak 72 zúčastnených detí spolu s rodičmi absolvovali cestu rozprávkovým lesom, kde postretali rozprávkové bytosti, ktoré pre nich nachystali zaujímavé úlohy. Po absolvovaní rozprávkového lesa deti čakalo ešte mnoho ďalších aktivít, napr. maľovanie na tvár, o ktoré bol veľký záujem, časť detí si vyskúšala strelbu z airsoftových zbraní a veľkou atrakciou bola súťaž v preťahovaní lanom. Tú si vyskúšali nielen deti, ale i organizátori, ženy, muži, futbalisti, mladí, starí ... Veru, išli sme si hrdlo vykričať pri povzbudzovaní.

Zaujímavou bola tiež ukážka práce policajtov s vycvičeným psom. Veľkú odozvu u detí mala súťaž v skladaní stavebnice LEGO, ktorú organizačne pripravil Juraj Krnáč.

Počasie nesklamalo, detičky si do sýtosti užili voľného pohybu v prírode a nikto neodišiel naprázdno.

Finančne toto podujatie podporil Obecný úrad, organizačne zabezpečilo OZ MD. Veľká vďaka patrí ďalším sponzorom podujatia, za pomoci ktorých sme pre deti pripravili balíčky, či odmeny po absolvovaní súťaží.

*Cigánke museli deti zaspievať.
Foto: M. Galková*

Poďakovanie patrí:

pánovi Jánošovi za finančný príspevok, Ing. Vavrekovi zo Slovenskej pošty BB za knihy a iné darčkové predmety, SAŽP Banská Bystrica – pani riaditeľke Anne Kršákovovej za darčkové predmety, firme TSV Lučenec za sladkosti, firme LEGO a jej zamestnancovi Jurajovi Krnáčovi za darované LEGO a tiež za usporiadanie súťaže v jeho stavaní, Tomášovi Mrvovi za orga-

Víla učila separovať odpad. Foto: Z. Klačanová

nizáciu súťaže v strelbe z airsoftových zbraní, Kooperative, a.s. Banská Bystrica a Zvolen, Dexia banke, a.s. Banská Bystrica za darčkové predmety a Borisovi Krnáčovi za ozvučenie a hudobnú produkciu.

Osobitné uznanie si zaslúžia:

všetci tí, ktorí investovali svoj čas, energiu a dobrú náladu do zdarného priebehu

*Maľovaním na tvár sa z detí stávali zvieratká a rozprávkové postavičky.
Foto: J. Kohárová*

celého dňa. Sú to: Lýdia Necpalová a jej sestra Lenka, Janka Kontrová, Anitka Kapustová, Natália Dobrotová, Katka a Matúš Bedříkovci, Miroslav Brieda, Lucia Kapustová, Mária Dobrotová, Lýdia Boďová, starosta Ondrej Slivka, Martin Pál, Mária Pálová, sestry a mama Gajdúškové.

Dúfame, že sme na nikoho nezabudli, a že aj pre organizátorov bol tento deň príjemným zážitkom.

*Za organizačný výbor Jana Krnáčová,
OZ Malachovská dolina,
spracovala Luba Kubišová*

*Zbrane lákali aj dievčatá.
Foto: Z. Klačanová*

Malachovček

– cestoval a tancoval

Malachovček vo Veselí nad Moravou – tanečníci zľava doprava: Richard Hudec, Ondrej Gonda, Michal Kubiš, Jakub Spevák a Andrej Hudec – foto: M. Žabka

Po dlhšom odmičaní sa k vám opäť prihovára náš folklórny súbor **Malachovček**. Počas tohto obdobia sme trošku s deťmi pociestovali. Máme za sebou sústreďenie v Patinciach, na ktorom sme spojili príjemné s užitočným. Počas pobytu nám slniečko doprialo krásne dni, ktoré sme využili nielen na tréning, ale aj na kúpanie v príjemnom areáli kúpaliska. Ďalej nesmieme zabudnúť na najkrajšie sviatky v roku – Vianoce. Aj tu sme mali kopec práce, nacvičiť spoločný program s FS Bystrina. Tak ako Vianoce, tak aj toto vystúpenie bolo niečím výnimočné. Veď to iste všetci poznáte, nezabudnuteľné čaro Vianoc.

No dosť bolo nostalgie, veď pred nami boli ďalšie vystúpenia, ako ples v Selciach, vystúpenie k 9. máju na námestí SNP, folklórny festival Kolovrátkov v Helpe, ale i medzinárodný festival vo Veselí nad Moravou, a iné ...

Ten najkrajší, a pre nás najdôležitejší festival, na ktorý sme sa celý rok pripravovali, bol práve ten posledne spomenutý. Konal sa pod názvom Vandrovala blecha, a boli to pre nás štyri ťažké dni, ktoré sme prespievali a pretancovali. Veď reprezentovať obec Malachov, a hlavne Slovenskú

republiku, to bolo pre nás prvoradá. Ukázali sme rôznym zahraničným súborom náš slovenský temperament. Verte či nie, mali sa na čo pozerieť. Riaditeľ festivalu pán Hauptman na konci festivalu vyhlásil, že sme najlepší súbor čo sa týka tanca a vlastne, ako som už spomenula, ocenil na našich deťoch práve ich temperament. A viete, s akým tancom sme všetky súbory

odtancovali, keď pred odtančovaným výkonom našich deťí skláňali klobúk nielen organizátori festivalu, ale aj vedúci zahraničných súborov? Ak máte na mysli najkrajší slovenský detviantsky tanec, tak sa vôbec nemýlite. A ja si dovoľím tvrdiť, že najlepšie a najkrajšie je na záver programu, ako to bolo povedané v priamom prenose festivalu. Za takého búrlivého potlesku, ako sa dostal našim deťom, a následne potom od divákov vynútené opakovanie tanca, hovorí úplne za všetko.

Čo k tomu dodať? Že slzy dojatia, ktoré nám dospelým, Stelke, Nadke Gondovej a mne, tiekli prúdom, sa nedajú ničím opísať – jednoducho to treba zažiť. Ja ďakujem všetkým deťom, ktoré sa tohto festivalu zúčastnili a nechali tam kúsok svojho

Helpa – súbor Malachovček na festivale Kolovrátkov v Helpe, foto: p. Rogožníková.

odtancovaného srdiečka, pretože bez nich by sme tu my boli úplne zbytoční.

Na záver by som chcela popriať veľa šťastia najstaršej zložke deťí, ktoré folklórny súbor Malachovček už musia opustiť pre svoj vek a rozbehnú sa do iných dospelých folklórnych súborov. Nech sa vám darí v živote naďalej tak ako doteraz, a nezabudnite, kde ste sa naučili tancovať. Buďte hrdí na to, čo v živote robíte a čo vás zo srdca najviac baví. Aby sme my dospelí mohli za pár rôčkov povedať, keď vás uvidíme tančovať: „veď tieto deti vyrástli v Malachovčeku“, a budeme na vás nesmierne a právom hrdí. Veľa šťastia!

A úplne na záver pozvanie:

Milí priaznivci Malachovčeka, srdečne vás všetkých pozývame na veľký **GALAPROGRAM dňa 28. 8. 2010** v Kultúrnom dome v Malachove, ktorým oslávime 15. výročie súboru.

Anna Žabková, vedúca súboru
det'ský folklórny súbor Malachovček

„Nová krv“ v Malachove

Na návšteve u Mikšíkovcov

V tomto čísle MN sme vám chceli predstaviť dve rodiny, ktoré toho majú veľa spoločného – obe sa presťahovali z činžiaku do starších domov, majú deti v približne rovnakom veku, z ktorých sa už stali dobrí kamaráti, bývajú neďaleko od seba a majú aj štvornohých miláčikov. Nakoniec sa vám predstaví len jedna z nich, tí druhí sú práve vo víre stavebných prác v rámci rekonštrukcie a rozširovania svojho bývania, a ako povedala domáca pani, v súčasnosti riešia okrem domu len veci úplne nevyhnutné, čo sa dá pochopiť. Debnárovcom želáme, nech to v zdraví prežijú, a tešíme sa na rozhovor do ďalšieho čísla. Ešteže druhá rodina má túto etapu úspešne za sebou.

Svojich najbližších nám predstaví Iva Mikšíková, bývajúca na Orútskej ceste č. 116.

V úvode by ste nám mohli predstaviť svoju rodinu – mená, vek, zamestnanie/školu.

Rada predstavím Malachovčanom našu rodinu. Hovorkyňou našej rodiny som ja, mama Iva (42), lekárka, pracujem ako primárka na Oddelení nukleárnej medicíny v areáli starej nemocnice, otec Jozef (50) je zvukový majster a tvorca webových stránok, gitarista a výborný hráč na fúkacej harmonike v rock and rollovej skupine VZNCH, Dávid (14) začína v septembri štúdium na gymnáziu a najmladší Adam (8) bude druhák v malachovskej škole. No a najmenší člen našej rodiny, náš pes, bišón Miki.

Čo sa lieči na oddelení nukleárnej medicíny?

Na našom oddelení sa zaoberáme vyšetrovaním jednotlivých orgánov pomocou rádioaktívnej látky – z toho ten názov „nukleárna“. Zatiaľ čo röntgenové vyšetrenie odhalí len povrchové poškodenie orgánov, my sa dozvieme viac o fungovaní orgánov, a napríklad kostné metastázy pri nádorových ochoreniach diagnostikujeme s predstihom 4-6 mesiacov pred röntgenom. Vyšetrujeme na príklad štítnu žľazu, prítštné telieska, pľúca, obličky, pečeň, žľčové cesty, kosti, zaoberáme sa vo veľkej miere onkologickou diagnostikou ... Pacienti k nám prichádzajú z celého stredného, severného i južného Slovenska.

Keď hovoríme o onkologických ochoreniach, dovoľte mi položiť Vám trochu osobnejšiu otázku. Donedávna sme Vás vidávali so šatkou na hlave, vyzeralo to, že vám vypadali vlasy ...

Hmm ... nemám problém o tom rozprávať. Liečim sa na rakovinu a podstúpila som náročnú onkologickú liečbu, ktorej sprievodným znakom je aj vypadávanie vlasov. Ale ako si môžete všimnúť, vlasy už zase začali rásť. Je to ironia, pretože v mojej lekárskej praxi sa stretávam v dvoch tretinách s onkologickými pacientmi. Teraz, po vlastnej skúsenosti, som ešte viac schopná sa im „priblížiť“. Moja choroba je skúsenosť, ktorá ma priviedla k ešte väčšej životnej pokore. Pokore voči Bohu, zemi, prírode, ľuďom okolo mňa. A v dnešnej dobe pokora mnohým ľuďom chýba.

Na druhej strane, bojovnosť v akejkoľvek ťažkej životnej situácii je moja charakteristická vlastnosť, a preto som sa ani teraz nepoddala, chorobu som prijala ako súčasť môjho života, vyrovnala som sa s tým. Horšie to bolo s mojimi najbližšími, lebo všetci v rodine sme si uvedomili neuveriteľnú krehkosť ľudského života.

Čo mi je ľúto, je fakt, že som musela kvôli chorobe prestať slúžiť na záchranke, kde som pracovala s perfektnými ľuďmi a spolu sme zažívali smutné i veselé chvíle, často sme boli v bezprostrednej blízkosti rozhrania medzi životom a smrťou. Ale moji kolegovia veria, že sa postupom času medzi nich ešte vrátim ... a ja tiež.

Jozef, čo Vás baví viac, práca zvukára, alebo tvorba webových stránok?

V súčasnosti pracujem s webovými stránkami, predtým som pracoval ako zvukár v televízii. Mám rád tvorivú a dynamickú prácu. Pred jeden a pol rokom som z toho dôvodu pocítil potrebu zmeniť zamestnanie (zdalo sa mi, že moja momentálna práca v STV ma už ďalej neposúva a že profesionálne stagnujem). Odišiel som z STV a začal som sa venovať tvorbe webových stránok. Táto práca je veľmi zaujímavá, ale tiež niekedy rutinná a stereotypná. Oceňujem však neustálu nutnosť sebazvdelávania a tým aj osobného rastu. Osobne by som už najradšej nemusel chodiť do práce (moja túžba je zúčastňovať sa len na mne príťažlivých projektoch), ale hypotéky nepustia.

Čo znamená názov skupiny VZNCH?

Znamená to Voľné Združenie Nezávislého CHarakteru. Skúšame každý týždeň, chodíme hrať na rôzne festivaly a podujatia, hudba nás baví. Práve riešime problém so skúšobnými priestormi, potrebujeme jednu miestnosť, v ktorej by sme mohli mať rozloženú aparatúru. Keď skúšame, nehráme nahlas, takže hluku sa obávať netreba. Ak by niekto o niečom vedel, kontakty nájdete na našej stránke www.vznch.eu.

Urobili by ste koncert aj v Malachove?

Samozrejme, radi zahráme všade, kde nás pozvú. Naša hudba možno nie je pre staršie ročníky, ale mladí do 60-ty sa zvyknú baviť dobre. Okrem dobrej hudby máme aj atraktívnu speváčku, ktorá vie robiť show.

Odkedy bývate v Malachove? Viete, ako sa prezývalo do tohto domu, a ako mnohí aj teraz volajú váš dom?

V Malachove bývame tretí rok, presnejšie od 31. augusta 2007. A že sa k nám, Mikšíkovcom-Vináčikovcom, hovorí do Humpaja, to nám povedali miestni obyvatelia hneď, ako sme sa nastahovali.

Aká bola Vaša cesta do Malachova? Kde ste bývali predtým, prečo ste sa rozhodli presťahovať sa?

Keď sme sa v roku 2005 presťahovali z Bratislavy do Banskej Bystrice, bývali sme v peknom byte v starej Sásovej. Nič nám nechýbalo. Ale postupom času, s pribúdajúcimi rokmi a skúsenosťami som si uvedomila, že mať susedov z každej strany bytu nie je až taká výhra. Preto ja, rodinná realitná maklérka, som si sadla k počítaču a začala som hľadať menšie staršie domy v okolí Banskej Bystrice. Medzičasom sme si kúpili nášho psíka Mikiho a zrazu nám chýbal malý dvor. Prešla som Rudlovú i Sásovú v Banskej Bystrici, aj okolité dediny, Slovenskú Lupču, Selce, Baláže, Rakytovce, Kremničku, Badín ... prezrela som viaceré domy.

Pravdupovediac, do Malachova som prišla „náhodou“. Viezla som sem môjho kamaráta a kolegu, Zdenka Krnáča, ktorý mi rozprával o tom, ako sa tu dobre býva. Predtým som mala pocit, že Malachov je z Bystrice ďaleko, a potom aj tá úzka klukatá cesta do Malachova ... keď som sem šla prvýkrát, na tachometri som mala tušim iba 30-tku a myslela som si, že sa na ceste dve autá nezmesťme. No ale keďže bol na predaj aj dom v Malachove, navyše s malým dvorom, upriamila som naň svoju pozornosť.

S vervou ste sa pustili do rekonštrukcie staršieho domu, z ktorého sa vyklúčil malebný domček a spustený dvor na hlavnej ulici ste zmenili na upravené miesto s trávnikom. Najnovšie máte aj najkrajšiu kôľňu v Malachove. Vedeli ste, čo vás čaká, a išli by ste do toho znovu?

Isto si všetci pamätajú, ako dom aj dvor vyzeral pred tromi rokmi. Dom s malou prístavbou bol zvonku neomietnutý, nedokončený, spustený dvor bol plný stavebného odpadu s trávou vyššou ako sme my, a ten plot ...

Keď sme došli k domu, deti vyhlásili: „Mami, to nemyslíš vážne!“ Ale presvedčila som ich, aby sa išli pozrieť dnu. V tom čase si práve zvykli na byt, školu, škôlku a zase sťahovanie? Ale nakoniec sme sa všetci spoločne rozhodli pre kúpu domu.

Na Vašu otázku, či by sme šli do toho znovu, keby sme vedeli čo nás čaká, ja odpovedať neviem. Teraz je už dobre, tešíme sa zo všetkých tých zmien, ktorými prešiel náš dom aj dvor. Čo sme vedeli, urobili sme si sami. Veľa nám pomohol aj náš rodinný predák – môj otec, ktorý je síce lekár, ale okrem električky, pred ktorou má rešpekt, urobí snáď všetko. Električku zase dobre zvláda Jozef. Veľké práce nám urobili majstri, ale výsledok, myslím si, stojí za to. Aj tak je ešte okolo domu a na dvore kopec roboty. Ale Jozef sa ukázal ako veľmi zdatný pán domu, tak to spoločnými silami pekne dorobíme.

Milujem náš dvor, našu terasu, keď pijem vonku kávu, alebo keď len tak sedím, pozerám na náš nový trávnik, muškáty, zelený les oproti, počúvam potok ... Keď sa zaozprávam pri plote so susedmi i druhými ľuďmi z dediny. Takže neviem, „čo by bolo keby bolo alebo nebolo ...“.

A Vy, Jozef? Ako ste si Vy zvykli na život na dedine?

Práca okolo domu pre mňa nie je nič, bez čoho by som nevedel žiť, ale už som si zvykol a nemenil by som. Z môjho pohľadu má život na dedine viac výhod ako nevýhod.

Ešte zo začiatku si pamätám jeden incident – niekto vám vtedy rozbil sklo na aute. Bol sa vám za to niekto ospravedlniť, ako sa to nakoniec vyvinulo, aké boli vtedy vaše pocity?

Áno, v septembri pred dvoma rokmi nám niekto rozbil zadné sklo na aute. Ja som v to ráno v sobotu šla do služby na záchranke. Ten moment prekvapenia, keď som došla k autu, bol veľmi nepríjemný. Bola som nahnevaná, roztrpčená i smutná zároveň. Namiesto toho, aby som šla v pokoji zachraňovať ľudské životy, musela som najprv riešiť bezohľadné vandalstvo.

Ospravedlnenie by sa rovnalo priznaniu, a to by bolo pre mňa veľké prekvapenie, keby bol ten dotýčny taký statočný. Ale už je to za nami a ja pevne verím, že sa to v Malachove nebude opakovať. My sa snažíme žiť náš život bez zbytočných konfliktov, priateľsky a najmä ľudsky.

Niekoľko z vašej rodiny býva aj na východe Slovenska, v okrese Vranov nad Topľou. Pochádzate odtiaľ aj vy?

Moji rodičia pochádzajú zo Šumiaca, ako študenti existovali v Banskej Bystrici. Otec, ako mladý lekár, sa dostal do Vranova nad Topľou, a tam sa s mamou usadili. Otec tam býva doteraz. My sme sa však vrátili na miesto ich študentského pôsobenia. Takže v podstate áno, pochádzam aj z Vranova. Jozef je Žiarčan a chlapci sú rodení Bratislavčania. My sme takí slovenskí kozmopoliti.

Cítite nejaké rozdiely v mentalite či kultúre ľudí žijúcich napríklad tu v Malachove a inde?

Ja som žila na východe Slovenska, na Záhorí, v Bratislave a aj v Banskej Bystrici. Samozrejme, že sú isté rozdiely medzi ľuďmi. Ja však ľudí nevnímam tak, že niekto je záhorák, iný východniar, alebo stredoslovák. Ja vnímam ľudí ako dobrých a tých druhých, a to je podstatné. Čo sa mi však páči na východniaroch, sú ich upravené dvory, ich predzáhradky sú plné kvetov. V Malachove je v mnohých dvoroch veľa zbytočných starých vecí, ktoré ich nerobia práve peknými, a k tomu stačí naučiť sa rozlíčiť so zbytočnosťami, pristaviť kontajner a vyviešť ich na smetisko. Ale pevne verím, že postupom času aj to bude a Malachov ako dedina opeknie.

Ako si zvykli na nový domov vaši chlapci?

Deti sú tu veľmi spokojné. Hlavne mladší Adam tu má veľa kamarátov – rovesníkov, čo je pre dieťa nenahraditeľné. Keď sme sa pred časom bavili o tom, či by sa chceli vrátiť bývať do bytu v Banskej Bystrici alebo v Bratislave, odpovedali jednoznačne nie. Vtedy im pripomeniem tú ich pamätnú vetu: „Mami, to nemyslíš vážne!“

Čo sa vám na Malachove páči, a čo vás naopak hnevá, a radi by ste to zmenili?

Malachov má jedinečnú polohu. Sme na totálnej dedine, kde susedia chovajú ovce, sliepky, morky, zajace ... Ale keď sa rozhodneme, že ideme do kina, za 10 minút sedíme v modernom kine, sme v meste. Ďalej sa mi páčia malachovské zvyky, hlavne fašiangová tancovačka, Deň Malachova, karneval, vystúpenia našich detí v Dome kultúry a aktivity občianskeho združenia Malachovská dolina. A milujem dedinský rozhlas, vtedy sa vraciam do detstva na prázdniny u starkej na dedine. Potešilo ma tiež, keď sa rozbehol separovaný zber.

Čo ma hnevá? Keď šoféri nedodržiavajú v dedine rýchlosť. Veď si len zoberte, koľko detí tu žije, pohybujú sa po dedine pešo, či na bicykli. Myslím, že by sa v Malachove „uživila“ aj 40-tka ako povolená rýchlosť na tej našej úzkej malachovskej ceste. Ide o naše deti!

Čo sa mi nepáči? Nedýchateľný vzduch počas jesenného vypalovania lístia, Jozef je astmatik, pre neho je to veľmi nepríjemné. A ... separovaný zber. Najnovšie sme sa dozvedeli, že by to mali byť len PET fľaše od minerálok, čo by nás veľmi mrzelo, lebo my vyhadzujeme najmä veľa ostatných plastov.

No, a aby som nezabudla! Čo ma ešte teší, sú naši susedia. Máme dobrých susedov. A dobrý sused je na nezaplatenie! Ako vraví Jozef, páči sa nám tu a dúfame, že nebudeme musieť ísť preč.

Ja tiež dúfam. Ďakujem vám za rozhovor.

Jogu môže cvičiť každý

– *hovorí Miloš Galko, pod ktorého vedením prebieha cvičenie jogy od marca tohto roku každú stredu o 18:00 h v telocvični miestnej ZŠ s MŠ. Na svojich plagátoch pozýva na hathajogu, čo zaváňa ešte väčším neznámom ako joga samotná, preto sme mu o joge položili zopár otázok.*

Môžeš na úvod objasniť, prečo HATHAJOGA?

Mladí, starí, ale aj chorí či chorľaví môžu uspieť, ak sústavne cvičia hathajogu (Hathajogapradípiká). Hathajoga napomáha uviesť protiklady do rovnováhy. Hatha znamená silu alebo úsilie a joga zjednotenie.

Dnešný spôsob života často narušuje rovnováhu organizmu zlou životosprávou, stresom a zapríčiňuje narušený psychický a fyzický stav jednotlivca. Vysoký preventívny dopad jogy pozorujem ako tanečník, ktorý mal problémy s chrbticou, migrénu a ťažkosti s koncentráciou.

Moje cvičenie vychádza z klasickej Hathajogy prispôbenej potrebám súčasného človeka, ktoré obsahuje cvičenia a techniky na celkové ozdravenie organizmu. Tréning je rozdelený do troch častí. Dôležitý je úvod, ktorý pripraví cvičenca dynamickými zostavami na druhú časť tréningu, zostavenú z ásan. Rozvíja silu a výdrž, udržuje telo pevným, uvoľňuje tuhosť v kĺboch a je zameraný na koordináciu pohybu s dýchaním. Vo všeobecnosti odstraňuje fyzické bloky v tele a chrbtici. Zvládnutie úvodu so stálym rytmom a uvoľneným dychom umožňuje plynulý prechod k základným ásanam a tretej časti pránájáme (dychové cvičenia).

Dôraz cvičení je na správne dýchanie, posilnenie celého organizmu, koordináciu, uvoľnenosť, vnímavosť a sústredenosť pomocou ásan, pránájamy, bandhy a koncentrácie.

Ako a kedy si sa ty dostal k cvičeniu jogy?

K joge som sa dostal pričinením mojich tanečných kolegov pred 8 rokmi vo Viedni, ktorí absolvovali kurz pre učiteľov bikram jogy a 2 roky som sa pod ich dohľadom venoval tomuto druhu jogy. Ide o cvičenia hathajogy + vyššia teplota prostredia (30 stupňov).

Teraz mám na bikram jogu iný pohľad. Joga a „sauna“ by sa nemali zlučovať, ale v tom čase to splnilo moje očakávania. Veľa som sa naučil. Je to podvod na telo, keďže sa nepracuje zvnútra, ale zvonka (teplota). Po odchode z Viedne som začal pracovať vo Fabulous beast, kde sme sa joge venovali denne ako fyzickej príprave na tanec a divadlo.

Čo pre teba znamená joga dnes?

Životný štýl.

Do akej miery sa cvičenie jogy prelína s určitou životnou filozofiou, náboženstvom, svetonázorom?

Joga nie je náboženstvo, je to filozofia, pohľad na svet, má svoje etické a morálne princípy, podľa ktorých sa správame a konáme a samozrejme cvičíme. Cvičenie nie je ten správny výraz, ide o spoznávanie, skúmanie, ide o životnú cestu. Princípy, pohľad na telo počas cvičenia aplikujeme na civilný život. Je to ten istý pohľad.

Aké sú podľa teba najčastejšie mýty o joge?

Že je náboženstvom.

Môže mať cvičenie jogy aj nejaké nepriaznivé účinky?

Každá vec a činnosť má dve strany. Joga si vyžaduje pravidelnosť a hlavne trpezlivosť. Ak sa týchto princípov nedržíme, tak si určite ublížime. Musíme byť citliví k telu a počúvať ho a neradiť sa netrepezlivosťou a chamtivosťou nášho vedomia. Nič sa nedá obísť, prekročiť, všetko má svoju postupnosť. Aj dieťa najskôr chodí po štyroch, až potom po dvoch. Nedá sa to inak, lebo za to budeme platiť.

Pri cvičení hovoríš o tokoch energie, sú to vedecky podložené tvrdenia?

Veda nemá, aspoň pokiaľ viem, techniku, pomocou ktorej by bola schopná objasniť takéto javy, ani liečebné účinky ozdravenia pomocou cvičenia jogy, alebo ajurvedy. Západná medicína lieči dôsledok, a nie príčinu a prevenciu. Na nespavosť dostaneš lieky, pričom sa dá odstrániť dýchaním ... Roky som mal silné migrény, jogou som sa ich zbavil. Môj kolega odmalička používal inhalátor, bol silný astmatik a astma mu zmizla.

Na jar si sa zúčastnil sústredu v Srbsku. Splnilo tvoje očakávania? Čo ti to dalo?

Absolvoval som 10-dňový kurz shadow jogy-natajogy v Kanjizy so Shandorom Remetem.

Je to výnimočný učiteľ jogy. Bolo mi privilegiom, že akceptoval moju účasť na kurze. Bol to už tretí kurz a opäť to bol pre mňa silný zážitok. Venovali sme sa natha dance (šivov tanec). Roky sa venujem joge a teraz sa mi tie „puzzle“ poskladali do nádherného obrazu. Bolo to super!

Miloš dohliada na to, aby každý postupoval pri cvičení správne.

Je joga cvičením pre každého? V čom sú jej prednosti v porovnaní s ostatnými pohybovými aktivitami (aerobikom, posilňovňou, ...)?

Jogu môže cvičiť každý v ktoromkoľvek veku, s veľkou citlivosťou počas tehotenstva, v predpubertálnom veku a počas choroby. Joga znamená rovnováhu so všetkým, čo toto slovo obsahuje. Cvičenie je vyvážené, nenamáha telo jednostranne ako väčšina športov. Nechcem porovnávať, každá fyzická aktivita je pozitívna!

Čo by si dodal na záver?

Rád by som uvítal každého, kto je zvedavý, „čo to tá joga je“, nech nechá predsudky doma a príde. Aby človek vedel, o čom veci, činnosti sú, musí ich skúsiť, a to na vlastnej koži. Aj to je joga.

Po prázdninovej prestávke pokračujeme od septembra každú stredu o 18:00 h.

Teším sa na vás!

Za rozhovor ďakuje L. Kubišová
foto: autorka

TJ Slovan Malachov

Nové zloženie výboru a revíznej komisie:

predseda	Ondrej Dvorský
tajomník	Jozef Vavrek
hospodár	Pavol Štofán
pokladníčka	Janka Gregorová
predsedníčka rev. komisie	Livia Krnáčová
člen revíznej komisie	Ján Cimerman

V Uznesení sa okrem iného schválilo, že o chatu na Dieli sa bude starať Miroslav Brieda, ktorý ju bude aj prenajímať záujemcom.

Zloženie jednotlivých mužstiev a kalendár ich súťaží do konca roka 2010:

STOLNOTENISOVÝ ODDIEL

Cieľom oddielu je pokračovanie v dobre rozbehnutom uplynulom ročníku 4. stolnotenisovej ligy a dosiahnutie lepšieho umiestnenia „A“ družstva aj „B“ družstva v novom súťažnom ročníku. V súčasnosti trénuje v našom oddiele 12 hráčov a 5 hráčok.

Tréner a vedúci družstva „A“: Jozef Kozák
Vedúci družstva „B“: Alexander Hlavatý

Hráči „A“ mužstva:
Zdeno Sečkář, Július Mrva, Juraj Lavroško, Daniel Kozák, Jozef Kozák

Hráči „B“ mužstva:
Ing. Alexander Hlavatý, Samuel Omasta, Peter Hlavatý, Pavel Hlavatý, Jozef Papaj

Rozpis súťaže:
stolnotenisová súťaž sa začína hrať v októbri a rozpis súťaže bude známy po okresnej konferencii, ktorá sa každoročne koná v prvom septembrovom týždni.

FUTBALOVÝ ODDIEL

Skladá sa z mužstva „A“ a „Starých pánov“

V uplynulom ročníku futbalovej súťaže II. A triedy skončili futbalisti Malachova na 4. mieste, za mužstvami z Horných Pršian, Harmanca a Šalkovej „B“. Mužstvo vo väčšine zápasov produkovalo pekný útočný futbal a strelilo 54 gólov, pričom 38 dostalo. Výsledok mohol byť ešte lepší, keby v poslednom zápase neprehrali v Šalkovej vysokým nepriaznivým skóre 7:1. Čo však ani neprekvapuje, pretože z rôznych dôvodov chýbali viacerí futbalisti a tento zápas sme dohrávali so 7 hráčmi.

Viac však tešia pozitíva:

- pekná útočná hra, ktorá bola korunovaná aj tým, že z nášho mužstva je aj najlepší strelec celého ročníka súťaže – Branislav Srnka, ktorý konto súperov zaťažil 19 gólmi,
- fakt, že z 22 členného futbalového kádra sú iba 5 futbalisti, ktorí nepochádzajú z Malachova, ale aj z nich, 3 hrajú v Malachove od dorasteneckých resp. žiackych rokov,
- zapracovanie mladých chlapcov do mužstva, ktorí pravidelne hrávali a niektorí už majú takmer stabilné miesto v základnej zostave,
- v neposlednom rade, najmä z hľadiska budúcnosti, je pozitívom vekový priemer hráčov, ktorý nepresahuje 25 rokov.

Nebudem písať o problémoch, pretože pri zabezpečovaní chodu futbalového klubu je ich neúrekom, ale zatiaľ sa ich darilo prekonať.

Na pozitíva z uplynulého ročníka by sme chceli dosiahnuť ciele, uvedené v závere, nezmeneným futbalovým kádrom:

Tréner: Ondrej Dvorský

Brankári:

Ondrej Dvorský (1966) Roman Sečkář (1989)

Obrancovia:

Miroslav Bacúlik (1982)	Ján Kubiš (1989)
Ján Cimerman (1963)	Adrián Matejka (1989)
Ondrej Čief (1986)	Marek Kontra (1988)
Ľubomír Chmelík (1985)	Michal Klinčík (1984)

Záložníci:

Rastislav Daniš (1986)	Radoslav Sanitra (1982)
Michal Dobrota (1981)	Marek Baranyai (1990)
Lukáš Dvorský (1986)	Michal Dzúrik (1985)
Milan Kapusta (1987)	

Útočníci:

Branislav Srnka (1984)	Tomáš Kapusta (1990)
Róbert Sečkář (1984)	Peter Očenáš (1983)

Príchody: Martin Šimčík – Šalková (v štádiu riešenia)
Odchody: nikto

Prípravné zápasy:

Nemecká – Malachov 6:0
Malachov – Harmanec 4:1

Ciele: Dobrým futbalom reprezentovať obec, pritiahnúť viac fanúšikov na naše zápasy a skončiť najhoršie do tretieho miesta tabuľky.

Rozpis jesennej časti súťaže:

1. kolo: Mičiná - Malachov (8. 8. 2010. o 16:30 h)
2. kolo: Malachov – Staré Hory (15. 8. 2010 o 16:30 h)
3. kolo: Priechod „B“ – Malachov (sobota 21. 8. 2010 o 16:00 h)
4. kolo: Malachov – Šalková „B“ (29. 8. 2010 o 16:00 h)
5. kolo: Hiadeľ – Malachov (5. 9. 2010 o 15:30 h)
6. kolo: Malachov – Strelníky (15. 9. 2010 o 15:30 h)
7. kolo: Dúbravica – Malachov (19. 9. 2010 o 15:00 h)
8. kolo: Malachov – voľno
9. kolo: Malachov – Hronsek (3. 10. 2010 o 14:30 h)
10. kolo: Králiky – Malachov (10. 10. 2010 o 14:30 h)
11. kolo: Malachov – Horné Pršany (17. 10. 2010 o 14:00 h)
12. kolo: Riečka – Malachov (24. 10. 2010 o 14:00 h)
13. kolo: Malachov – Tajov (31. 10. 2010 o 14:00 h)
14. kolo: Jakub – Malachov (**1. 9. 2010 streda o 15:30 h**)
15. kolo: Malachov – Podkonice (**15. 9. 2010 streda o 15:30 h**)

Starí páni – hrajú futbalovú ligu, ktorá má svoju vlastnú organizáciu (nie sú členmi futbalového zväzu), hrá sa jednokolovo, sú podobne ako stolnotenisový oddiel finančne a materiálne samostatní, a sú zložení z futbalových veteránov a záujemcov o hranie futbalu.

Vedúci mužstva: Ján Cimerman

Vážení športoví priatelia, členovia telovýchovnej jednoty, milí občania, výbor TJ SLOVAN Malachov vám želá príjemné chvíle strávené na športových akciách a v neposlednom rade aj veľa športových zážitkov.

Ondrej Dvorský, predseda TJ

*Za futbalový oddiel: Jozef Vavrek,
informáciu o TJ spracovala: Luba Kubišová*

Na skusoch v Dobrej Nive

– „Dedine roka 2009”

ročia, ktorá dominuje námestiu. Zaujímavý bol stred námestia, kde je uprostred dlažby umiestnená fontána v tvare kresťanského kríža. Dlažba má originálny vzor. Uložená je podľa tradičných krížikových výšiviek, ktoré sa používali na Dobronivských krojoch.

Pozreli sme si aj rímskokatolícky kostol z prvej polovice 13. storočia. Pastvou pre oči bolo jeho krásne upravené okolie. Neskôr, za zvukov 4 Dobronivských zvonov, sme vchádzali do cieľa našej ďalšej zastávky – evanjelického kostola. Tu nás sprevádzal

Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci so Spolkom pre obnovu dediny a Združením miest a obcí Slovenska, pod gesciou Ministerstva životného prostredia SR minulý rok už po piatykrát na Slovensku zorganizovala súťaž Dedina roka. Krásny úspech dosiahla Dobrá Niva, dedina, ktorá sa nachádza 13 km južne od Zvolena. Práve blízka poloha tejto obce, ale predovšetkým naša zvedavosť ako Dedina roka 2009 vyzerala rozhodla o tom, že zájazd organizovaný OZ Malachovská dolina v spolupráci s OZ Klub dôchodcov Malachovčan smeroval práve tam. Zájazdu sa zúčastnilo okolo tridsať Malachovčanov a myslím, že nikto neolutoval. V Dobrej Nive sa nám dostalo vreľého privítania od pani starostky Ing. Marty Sýkovej, ktorá nás, spolu so svojimi pracovníkmi z obecného úradu, sprevádzala počas celej našej návštevy. Obdivovali sme rôzne pamätihodnosti, ktoré zabodovali i pri návšteve hodnotiacich komisií – hneď v úvode nás zaujalo zrekonštruované námestie s dvoma parkmi, a tiež zrekonštruovaná stará kamenná brána zo začiatku 20. sto-

evanjelický pán farár – charizmatický Mgr. Soták. Dominantou tohto kostola bol majestátny organ.

Malý amfiteáter s dreveným pódium a tanečnou plochou v tvare kruhu s názvom KOLO bol našou ďalšou zastávkou. Obyvatelia dediny postavili v jeho areáli aj repliky piatich typických Dobronivských domčekov a drevené sochy muža a ženy v životnej veľkosti v Dobronivskom kroji. Pevných miest na sedenie je v amfiteátri len 72, doplniť sa však dajú podľa potreby o mobilné lavice. Takto zrekonštruovaný a vynovený amfiteáter s doplnenými prvkami ľudovej kultúry a miestnej architektúry obec využíva v jar-ných a letných mesiacoch na vystúpenia vlastného folklórneho súboru Dobrona a Dobronka, a tiež okolitých folklórnych súborov, detí ZŠ a MŠ, a na organizovanie letných hudobných a folklórnych festivalov, zábav a detských športových súťaží.

Privítali nás i v zrekonštruovanej základnej škole s materskou školou. Nadštandardne vybavená, v rámci európskeho meradla škôl – práve tak hodnotili túto školu aj eu-

rópski komisári. Moderné metódy výučby nám prezentovali pani zástupkyňa a pani učiteľka, ktorá vyučuje malých prváčikov. Výborné počítačové vybavenie, možnosť využívania najmodernejších vyučovacích metód, tiež viacero kvalitných ihrísk – to všetko nás doslova ohúrilo.

Zastavili sme sa aj v ľudovom dome (národnej kultúrnej pamiatke), ktorý domáci nazývajú Dom u Lukáčov. Obec na ňom zrekonštruovala strechu, ale aj vnútornú časť domu – izbu s tradičným zariadením – chýžu. Ale to sa už schylovalo ku koncu našej návštevy, naši hostitelia tu pre nás pripravili malé pohostenie. Hubová mrvenička, domáci chlieb pečený v starých peciach, krapne ... K slovu sa dostala aj heligónka nášho pána Ondreja Filipku a spoločný spev odzrkadlil výbornú atmosféru záverečného posedenia. Dobronivčanom sme poďakovali a pozvali ich na súťaž vo varení gulášu na Dňoch obce 25. 9. 2010 – škoda len, že pani starostka sa nebude môcť zúčastniť, pretože práve v tomto termíne si Dobronivčania odchádzajú prevziať ďalšie významné ocenenie, tento krát medzinárodné – „Európsku cenu obnovy dediny za mimoriadne výkony vo viacerých oblastiach obnovy dediny“, pričom slávnostné vyhlasovanie výsledkov európskej súťaže a odovzdávanie ocenení sa uskutoční práve v dňoch 24.-26. septembra 2010 v juhoťirolskej obci Sand in Taufers (Taliansko). V každom prípade naša návšteva splnila všetky očakávania. Je pre nás zdrojom mnohých inšpirácií a veríme, že s Dobrou Nivou a našimi milými hosťami sa stretne na iných podujatiach, ktoré budeme v budúcnosti organizovať. To sme dohodli aj pri záverečnej návšteve minipivovaru Dobrovar. Potom už nasledovala návšteva očovského folklórneho festivalu HRUDA.

J. Krnáčová, OZ Malachovská dolina
Foto:

1. Spoločne na námestí s fontánou.
2. Pri zrekonštruovanej bráne.
3. Pred Domom u Lukáčov.
4. V školských laviciach modernej triedy.
5. V nadštandardne vybavenej škole.
6. A na záver dobré domáce pivo.

Spolu je nám veselšie

Klub dôchodcov Malachovčan informuje

Členky nášho OZ – Klubu dôchodcov Malachovčan nezaháľali ani počas leta a popri práci na svojich záhradách si našli čas na vyhrabanie pokosenej trávy v obidvoch cintorínoch. A keďže „nielen prácou je človek živý“, stretlo sa 39 našich členov v sobotu 7. augusta na ihrisku v Malachove, aby si spolu posedeli a pochutnali na guláši, ktorý varil skúsený „gulášmajster“ M. Brieda so svojím zohratým tímom – M. Briedovou, J. Bukvajovou a E. Oravcovou. Nechýbali ani E. Briedová a L. Homolová. P. Terem poskytol kotel a staral sa, aby všetko správne vrelo, a bez nášho heligonkára Ondríka si už nevieme predstaviť žiadnu akciu. Guláš porciovala M. Dobrotová

E. Oravcová, M. Briedová a M. Dobrotová vydávajú guláš.

O. Filipko s heligónkou spolu s M. Briedom.

a Mirko robil čašníka. Podával sa aj neza-budnuteľný cesnakový bôčik varený v guláši. Dobré jedlo si žiada zapíť – čím iným ako „kríglom“ piva.

Túto hostinu pripravil pre svojich členov výbor KD zadarmo. Po dobrom jedle hral do spevu na oblúbenej heligónke O. Filipko. Nálada bola výborná, Malachovskou dolinou znel spev do neskorých večerných hodín. Škoda, že neprišli všetci členovia – gulášu bolo dosť. Posediť a zaspievať si s nami prišiel i starosta O. Slivka s manželkou.

Ďalšou vydarenou akciou bol zájazd do **Dobrej Nivy** organizovaný v spolupráci s OZ Malachovská dolina dňa 14. 8. 2010.

Chceli sme vidieť, ako vyzerá obec s titulom „**Dedina roka 2009**“. Ocenenou obcou nás sprevádzala pani starostka s hospodárkou a kultúrnym referentom OÚ. Venovali nám celé popoludnie, previedli nás obcou a priblížili históriu i súčasnosť a naznačili smelé plány do budúcnosti. Milým prekvá-

pením bolo prijatie v gazdovskom dome, kde na nás čakali prestreté stoly. Miestne dôchodkyne nám pripravili výbornú hubovú mrvenicu s dobrým chlebom upečeným v starej peci. Dezertom boli chutné a voňavé „krapne“. Po družnom rozhovore O. Filipko zahral na heligónke a spolu sme si zaspievali. To bolo naše skromné poďakovanie za milé prijatie. Bodku na rozlúčku urobila pani starostka, ktorá nás v miestnom pivovare všetkých pohostila pivom.

Z Dobrej Nivy sme sa presunuli do **Očovej** na folklórne slávnosti „**Očovská hruda 2010**“. Za tento krásny zážitok ďakujeme Janke Krnáčovej, ktorá to celé vymyslela a zorganizovala.

Okrem kultúrnych podujatí je treba spomenúť klasické masáže, ktoré poskytovali odborníci priamo v obci. V období od 14. 4. do 9. 6. 2010 sa uskutočnilo 128 masáží a túto možnosť využilo 19 našich členov a 10 ostatných občanov. Prvú masáž sme každému členovi hradili z finančných prostriedkov OZ. Masáže by sme chceli obnoviť, záujem môžu prejavovať všetci občania. 30 minút stojí 5 Eur, termín zverejníme cez miestny rozhlas.

Krúžok dobrej pohody pokračoval v stretnutiach aj počas leta, využili sme pekné počasie a stretli sme sa na Nikšičoví chate, kde sme si uvarili guláš (J. Nikšič a O. Filipko). U Strelcov v Kutine sme zas opekali špekáčky. Do krúžku sa netreba prihlásiť, stačí prísť. Ak je vám doma dlho alebo smutno – pridte! Spolu je nám veselšie.

Najbližšie nás čakajú prípravy na **Dni obce**, kde radi uvidíme všetkých Malachovčanov, mladých aj starých.

Za OZ Malachovčan L. Boďová

Vyberáme z matriky

Prišli na svet

Martin Vojčík, Ortútska 139, nar. 7. 3. 2010
Dominik Dutka, Ortútska 183, nar. 10. 4. 2010
Terézia Filipková, Ortútska 11, nar. 15. 4. 2010
Petra Necpálová, Banícka 7, nar. 12. 5. 2010
Juraj Murányi, Ortútska 227, nar. 24. 5. 2010
Hugo Ferenc, Banícka 38, nar. 30. 7. 2010

Oslavujú jubileum

Anna Čiliaková, Ortútska 200	12. 5. 1925	85 rokov
Ján Žabka, Ortútska 124	25. 7. 1935	75 rokov
Juraj Dobrík, Ortútska 59	7. 8. 1935	75 rokov
Ján Kubanček, Ortútska 203	6. 6. 1940	70 rokov
Ondrej Krnáč, Banícka 72	19. 8. 1940	70 rokov

Všetkým gratulujeme!

Opustili nás

Matej Solivajs, Banícka 30, nar. 14. 11. 1926, úmrtie 23. 5. 2010
Anna Demianová, Bučinová 22, nar. 19. 1. 1953, úmrtie 6. 5. 2010
Dezider Daniš, Banícka 100, nar. 22. 6. 1950, úmrtie 13. 7. 2010

Češť ich pamiatke!

Celkový stav obyvateľstva

Muži: 492	Ženy: 536	Spolu: 1028 obyvateľov
Nezamestnaní:	42 obyvateľov	

POZVÁNKY A OZNAMY

Výlet do Bojnicekej ZOO

V sobotu **28. augusta 2010**

organizuje radvanská evanjelická mládež výlet do **zoologickej záhrady v Bojniciach**. Odchod je o **8:30 h** spred fary (Radvaň). Predpokladaný príchod o 18:00 h.

Potrebné údaje poskytnie **Miroslav Ďuroš** (0905 404 898). Výlet sa uskutoční len za pekného počasia (príp. sa zmení termín).

GALAPROGRAM Malachovčeka

Milí priaznivci Malachovčeka,
srdečne vás všetkých pozývame na veľký **GALAPROGRAM**
dňa **28. augusta 2010**

v Kultúrnom dome v Malachove, ktorým oslávime 15. výročie súboru.

Anna Žabková, vedúca súboru

Na **1. september 2010** vyhlasuje

Obecný úrad a združenia obce Malachov

„DEŇ PROTIPOVODŇOVEJ PREVENCIE“

- čistenie prítokov Malachovského potoka
- čistenie Malachovského potoka
- začiatok 9:00 h pri Farme Klimó (gumáky, kosáky, sekerky ...)
- odvoz odpadu zabezpečený
- záver: starostovský guláš za Obecným úradom.

Žiadame občanov o účasť! Chráňme si svoju dedinu!!!

Dôležité dátumy

18. 9. 2010 – Referendum

27. 11. 2010 – Voľby do samosprávy obcí:
poslanci a starosta

Dni obce Malachov

sa budú konať

24.-25. septembra 2010

Piatok 24. 9. 2010:

– vystúpenie hudobnej skupiny a po nej zábava.

Sobota 25. 9. 2010:

– tradičná **súťaž vo varení gulášu**

– **futbalový turnaj** – prvý krát sa ho, okrem dospelých, zúčastnia aj žiaci a odštartujú tím činnosť futbalového oddielu v obci.

Nebude chýbať **ľudová hudba a ukážky práce:**

– **polície,**

– **záchranného systému,**

– **hasičov.**

Bližšie informácie budú spresnené na plagátoch.

Všetkých vás srdečne pozývame.

Opätovná výzva Staňte sa prispievateľom!

Zažili ste niečo, o čo sa chcete podeliť s ostatnými občanmi? Trápi vás v obci niečo, na čo by ste chceli upozorniť verejne? Pokiaľ máte záujem, podelte sa s nami o vaše zážitky, postrehy, pripomienky a my vám ich radi uverejníme.

Čo treba urobiť?

Stačí, keď prinesiete svoj príspevok na obecný úrad, alebo ho pošlete e-mailom na niektorú z adries, ktoré sú uvedené v tiráži.

redakčná rada

Pozvánka do knižnice

Naša **Obecná knižnica** oslavuje tento rok 15. výročie. Stále ju vedie jej zakladateľka Mária Žabková. K 21. 8. 2010 eviduje 1612 výtlačkov vo všetkých tematických skupinách. Najviac je detskej literatúry a beletrie. Vďaka podpore OÚ vo výške 200 Eur ročne sa môže knižničný fond pravidelne dopĺňať o nové tituly.

Otvorené je **každý pondelok od 17.-19. hodiny**. Členské pre dospelého je 0,70 Eur, deti majú členské zdarma.

Pani knihovnička vás všetkých pozýva na návštevu – v knižnici jej chýba najmä mládež!

(lk)

Malachovské noviny, r. IV, č. 2/2010 (august)

Občasník vydáva: OZ Malachovská dolina v spolupráci s Obecným úradom Malachov

Redakčná príprava: Luba Kubišová, e-mail: kubišova@gmail.com, mob.: 0905 984 661,
Jana Krnáčová, e-mail: jana.krnacova99@gmail.com

Grafická úprava: Martin Mlích – MLICHTRONIX, **Tlač:** DALI-BB, s.r.o.

Noviny sú zadarmo distribuované do každej domácnosti! Farebná verzia je umiestnená na stránke: www.malachov.sk

Význam registra obnovennej evidencie pozemkov

V konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim sa zostavuje a schvaľuje register obnovennej evidencie pozemkov, zaužívaný pod skratkou ROEP.

Zámerom konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim je sprehľadniť pozemkové vlastníctvo v SR, keďže evidovanie vlastníckych práv k pozemkom bolo v minulosti často uvádzané len v právnych listinách.

Zmyslom je najmä premietnuť do katastra nehnuteľností vlastnicke práva k pozemkom, ktoré sú vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi, alebo držbou a doteraz neboli v katastri nehnuteľností zapísané. Ide nielen o náročný, ale aj mimoriadne dôležitý proces, keďže údaje ROEP po zapísaní do katastra nehnuteľností sa budú využívať ako údaje katastra, čo by malo v konečnom dôsledku viesť k zvýšeniu právnej istoty vlastníkov a iných oprávnených k nehnuteľnostiam.

Konanie pre zostavenie registra sa začína dňom vyvesenia oznámenia správneho orgánu na vhodnom mieste v obci, prípadne jej časti podľa príslušného katastrálneho územia. V oznámení správny orgán vyzve nájomcov pozemkov, alebo iné oprávnené osoby, aby v lehote určenej v oznámení poskytli údaje o pozemkoch v ich užívaní a o právnych vzťahoch k nim, ktoré sú im známe z doterajšieho vysporiadania právnych vzťahov k týmto pozemkom podľa osobitných predpisov. Nájomcom a iným oprávneným osobám sa oznámenie doručí do vlastných rúk.

Aj keď vecne príslušným správnym orgánom na konanie v závislosti od členenia katastrálnych území je katastrálny úrad, alebo pozemkový úrad, obec by mala venovať zvýšenú pozornosť konaniu o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim a informovať o jeho priebehu občanov aj nad rámec zákona. Z poznatkov verejného ochrancu práv totiž vyplýva, že občanom často chýbajú potrebné informácie o konaní, prípadne sa o ňom dozvedia až vtedy, keď je dávno skončené. Aj samotní občania by mali byť aktívni a po zistení, že sa v obci, v ktorej vlastní pozemok, začalo konanie o zostavení registra, predložiť komisii na obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim doklady a listiny potrebné k jednoznačnej identifikácii vlastníka a predmetu vlastníctva.

Ak občan nedisponuje potrebnými dokumentmi, v rámci konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim je možné požiadať správny orgán o potvrdenie nadobudnutia vlastníctva k pozemku vydržaním. Správny orgán na návrh účastníka konania rozhodnutím potvrdí, že navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k pozemku vydržaním, ak sú splnené podmienky ustanovené zákonom. Účastníkom konania je aj dedič oprávneného držiteľa.

Podklady potrebné na zostavenie registra sa zisťujú aj z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločenstvami, alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, štátnych archívov, listín predložených účast-

níkmi konania, výpovedí svedkov a iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci.

Správny orgán pre každú obec zriaďuje ako dočasný a iniciatívny orgán komisiu na obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim, ktorá spolupracuje so štátnymi orgánmi a účastníkmi konania pri príprave a organizačnom zabezpečení zostavenia ROEP. Jej úlohou je aj zabezpečiť a zhromaždiť podklady potrebné na zostavenie registra a na rozhodnutie správneho orgánu. Komisia má tiež plniť koordináčne funkcie s využitím znalostí miestnych pomerov, čomu zodpovedá i jej zloženie. Komisia má spravidla sedem členov. Za jej členov vysíla po jednom zástupcovi zo svojich zamestnancov katastrálny úrad, pozemkový úrad a Slovenský pozemkový fond a ak ide o lesné pozemky, aj štátna organizácia lesného hospodárstva. Jedným členom komisie je zástupca vyslaný obcou. Ďalších členov komisie určí, s ich súhlasom, správny orgán na návrh obce z vlastníkov pozemkov a nájomcov, prípadne z držiteľov pozemkov. Predsedom komisie je člen vyslaný obcou. Zasadnutie komisie spravidla zvoláva jej predseda písomne s uvedením predmetu rokovania. Rovnako písomne môže byť pozvaný ten, ktorého vec (námietky, pripomienky, návrhy, svedectvo a pod.) bude predmetom rokovania, ak je to nevyhnutné. Činnosť komisie organizačne a materiálne zabezpečuje obec. Komisia zaniká uplynutím troch rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností.

Zostavený návrh registra správny orgán sprístupní počas 30 dní na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci (jej časti). Komisia súčasne doručí do vlastných rúk každému účastníkovi, ktorého miesto pobytu, alebo sídlo je známe, výpis z návrhu registra týkajúci sa pozemkov, ktoré sú podľa zistených údajov v jeho vlastníctve alebo v správe. Neznámych vlastníkov a vlastníkov, ktorých miesto trvalého pobytu nie je známe, zastupuje Slovenský pozemkový fond, alebo, ak ide o lesné pozemky, štátna organizácia lesného hospodárstva. Na verejného ochrancu práv sa obrátilo mnoho občanov najmä v súvislosti so snahou o opravu chybných údajov zapísaných v ROEP. Právna úprava konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim umožňuje opravu chybných údajov už vo fáze samotného zostavovania ROEP, a to prostredníctvom podania námietok. Námiety spolu s ich odôvodnením možno podať komisii do 30 dní odo dňa doručenia výpisu z návrhu registra, ak ide o účastníkov konania, ktorým sa výpis doručuje, alebo do 30 dní odo dňa uverejnenia návrhu registra, ak ide o neznámych účastníkov, alebo účastníkov konania, ktorým výpis z návrhu registra nebolo možné doručiť, alebo ich pobyt či sídlo nie sú známe. Na námietky podané po uplynutí lehoty a námietky, ktoré neobsahujú odôvodnenie, komisia neprihliadne, o čom písomne informuje toho, kto námietku podal. Námiety posúdi komisia, ktorá ich spolu so svojím stanoviskom predloží správne orgánu na rozhodnutie. Správny orgán však nemôže rozhodnúť o námietkach, ktoré majú povahu sporu o vlastnícke právo. Na jeho rozhodovanie je príslušný výlučne súd.

Po rozhodnutí správneho orgánu o schválení ROEP sa register ako verejná listina zapisuje do katastra nehnuteľností záznamom. Podotýkam, že pri zápise katastrálny úrad neskúma meritum veci, ale iba formu, t. j. či listina obsahuje všetky predpísané náležitosti a či je bez chýb v písaní, počítaní, alebo iných zrejmých nesprávností.

O zmene údajov schváleného registra, ak obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahov k nim v rozpore s údajmi, ktoré boli podkladom pre jeho zostavenie, rozhoduje do troch rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností príslušný správny orgán. Konanie o zmene údajov nemožno začať, ak došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Tým nie je dotknuté právo na začatie konania podľa Občianskeho súdneho poriadku. Ten ustanovuje, že návrhom na začatie občianskeho súdneho konania (tzv. určovacou žalobou) sa možno domáhať, aby súd rozhodol, o. i. aj o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na to naliehavý právny záujem.

Mnoho občanov sa po uplynutí trojročnej lehoty snaží dosiahnuť zmenu údajov ROEP na príslušnej správe katastra. Podávateľia v podnetoch verejnému ochrancovi práv často

namietajú postup katastrálnych orgánov, ktoré ich návrhy a žiadosti o opravu chyby zamietnu. Napriek nespokojnosti občanov musím upozorniť, že katastrálne orgány v tomto prípade konajú v súlade so zákonom. Ak by občanom vyhovelí a opravili údaje ROEP ako verejnej listiny zapísanej do katastra nehnuteľností, dopustili by sa závažného porušenia zákona, pretože katastrálne orgány nemôžu meniť právne vzťahy založené rozhodnutiami iných orgánov verejnej moci.

Po uplynutí trojročnej lehoty od zápisu ROEP do katastra nehnuteľností sa totiž možno domáhať určenia vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré boli predmetom konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim, iba na súde.

Z podnetov doručených verejnému ochrancovi práv vyplýva, že občania obzvlášť citlivo vnímajú zásahy do svojich vlastníckych práv, a preto upozorňuje, aby sa samotnému zostavovaniu ROEP venovala zvýšená pozornosť, a aby sa v čo najväčšej miere eliminovali zápisy chybných údajov do registra obnovennej evidencie pozemkov.

*Mgr. Livia STEHLÍKOVÁ
právnička Kancelárie verejného ochrancu práv*

Výňatok z Vyhlášky – Oznámenia o začatí konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim

Časový postup jednotlivých etáp konania bude nasledovný:

- konanie začína dňom vyvesenia tohto oznámenia,
- zriadenie komisie,
- vyhotovenie grafickej časti registra,
- lustrovanie evidovaných údajov o právnych vzťahoch k pozemkom určeného operátu a k pozemkom katastra nehnuteľností,
- predkladanie listín o právnych vzťahoch k pozemkom, prešetrovanie v obci, výpovede svedkov,
- priebežné podávanie návrhov na rozhodnutie potvrdenia o vydržaní navrhovateľom, alebo inej osoby s právnym záujmom, alebo o vlastníctve štátu, alebo inej osoby,
- zostavenie návrhu písomnej časti registra o vlastníctve k pozemkom,
- zverejnenie návrhu registra v obci,
- doručenie výpisu z návrhu registra komisiou všetkých účastníkom so známym miestom trvalého pobytu alebo sídla,
- podanie námietok proti výpisu z registra komisii,
- posúdenie námietok a rozhodnutie o námietkach, posúdenie návrhov podľa § 11 a § 11a zákona a rozhodnutie o návrhoch podľa § 11 a § 11a zákona,
- zapracovanie právoplatných a ukončených konaní o námietkach a návrhoch podľa § 11 a § 11a zákona,
- tlač zostáv písomnej časti registra, tlač grafických častí registra, väzba, autorizačné overenie, expedícia písomnej a grafickej častí registra správneho orgánu,
- schválenie registra s predpokladaným termínom ukončenia 1. 11. 2012,
- zápis registra do katastra nehnuteľností.

Zriadenie komisie na obnovu evidencie pozemkov ...

Správa katastra Banská Bystrica ako vecne príslušný správny orgán podľa § 3 ods. 2 zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)

zriaďuje

podľa § 4 ods. 1 zákona dňom 19. 7. 2010 komisiu na obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej len „komisia“) pre katastrálne územie Malachov v tomto zložení:

Predseda: 1. Slivka Ondrej

(člen vyslaný obcou, starosta)

Členovia: 2. Možúchová Mária, Ing.

(zástupca za Správu katastra)

3. Hovorka Ivan, Ing.

(zástupca za Obvod. Pozemkový úrad)

4. Makušová Marta, Ing.

(zástupca za SPF)

5. Götz Ján

(zástupca za Lesy SR š.p.,
OZ Slovenská Ľupča)

6. Iskrová Anna

(zástupca vlastníkov pozemkov)

7. Kapustová Mária

(zástupca nájomcov, držiteľov pozemkov)

8. Helmová Elena, JUDr.

(zástupca Obv. Úradu Banská Bystrica)